

Tài Liệu Hướng dẫn Chính sách về Theo dõi Dòng tiền trong các vụ Buôn người

Tiến trình Bali

về Đưa Người Di cư trái phép, Nạn Buôn người và
Tội phạm Xuyên quốc gia Liên quan

Tài liệu hướng dẫn giới thiệu cho các thực hành viên về việc sử dụng những công cụ điều tra tài chánh trong các vụ buôn người

Tài liệu hướng dẫn chính sách này có thể được sử dụng bởi tất cả các quốc gia thành viên của Tiến trình Bali bao gồm cả những quốc gia chưa ký kết và/hay chưa phê chuẩn Công ước Liên Hiệp Quốc chống Tội phạm có Tổ chức Xuyên Quốc gia (Công ước về Tội phạm có Tổ chức) và hai nghị định thư bổ sung của Công ước, Nghị định thư chống Đưa người Di cư Trái phép bằng Đường bộ, Đường biển và Đường Hàng không; và Nghị định thư về Ngăn chặn, Trấn áp và Trừng phạt tội Buôn người, Đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em. Những thuật ngữ được sử dụng trong hướng dẫn chính sách này nhất quán đến mức có thể được với thuật ngữ dùng trong ba văn kiện quốc tế này. Tuy nhiên vì lý do dịch thuật, những bản dịch chính thức của Công ước và các Nghị định Thư nên được tham khảo như điểm tham khảo chính thức về thuật ngữ sử dụng trong hướng dẫn chính sách này.

Tiến trình Bali

Tiến trình Bali về việc Đưa Người Di cư Trái phép, Nạn Buôn người và Tội phạm Xuyên Quốc gia Liên quan (Tiến trình Bali) được thành lập vào năm 2002 và là một tiến trình cố vấn trong khu vực, tự nguyện và không ràng buộc được Chính phủ Úc Đại Lợi và Nam Dương đồng chủ trì và bao gồm hơn 45 quốc gia thành viên và các tổ chức.

Mọi thắc mắc về tài liệu hướng dẫn chính sách này xin gửi đến Văn phòng Hỗ trợ Khu vực (RSO) của Tiến trình Bali tại:

Điện thư/Email: info@rso.baliprocess.net

Trang mạng RSO: www.baliprocess.net/regional-support-office

Ấn hành tháng Bảy năm 2018.

Thiết kế đồ họa của Chính phủ Úc Đại Lợi Bộ Nội Vụ.

Lời Cảm tạ

Tài liệu hướng dẫn chính sách này được soạn thảo bởi các thành viên của Tiến trình Bali và được đặt dưới sự chỉ đạo của Ủy ban Soạn thảo Hướng dẫn Chính sách của Tiến trình Bali gồm có các thành viên dưới đây:

Yusfidli Adhyaksana,

Phó Chủ tịch II đặc trách Thu hồi Tài sản Xuyên Quốc gia,
Trung tâm Thu hồi Tài sản (PPA), Văn phòng Tổng Chương lý,
Nam Dương (Đồng Chủ tịch)

Australian Government
Department of Home Affairs

Kieran Butler,

Nhân viên Tham vấn (Luật pháp), Chi nhánh Tội phạm Xuyên Quốc gia,
Bộ Nội vụ, Úc Đại Lợi (Đồng Chủ tịch)

Md Moslem Ali PPM (Bar),

Chỉ huy phó. Tội phạm Đặc biệt (Bộ Tư lệnh Cảnh sát),
Cảnh sát Bangladesh, Bangladesh

Maria Roseny Fangco,

Phụ tác Đặc biệt,
Văn phòng Thứ trưởng Đặc trách Công nhân Di dân,
Bộ Ngoại Giao, Phi Luật Tân

Hazel Joy Panong,

Nhân viên Pháp lý,
Văn phòng Thứ trưởng đặc trách Công nhân Di dân,
Bộ Ngoại Giao, Phi Luật Tân

Chonticha Daoruang,

Giám đốc Phân bộ Tổ tụng
Văn phòng Chống Rửa tiền, Thái Lan

Siriut Wiwek,

Điều tra viên Cao cấp, Phân bộ Hợp tác Quốc tế
Văn phòng Chống Rửa tiền, Thái Lan

Chris Batt,

Cố vấn Chống Rửa tiền và Chống Tài trợ Khủng bố
Văn phòng Liên Hiệp Quốc Đặc trách về Ma túy và Tội phạm

Australian Government
Department of Home Affairs

Michael Petty,

Cố vấn Thực thi Luật pháp,
Toán Trợ giúp Chống Rửa tiền,
Bộ Nội vụ, Úc Đại Lợi

Australian Government
Department of Home Affairs

Rebecca Mills,

Phụ tá Giám đốc,
Phân bộ Đặc trách Đưa người Di cư Trái phép và Buôn người,
Bộ Nội Vụ, Úc Đại Lợi

Mọi thắc mắc về tài liệu hướng dẫn chính sách này xin gửi đến bali.process.tipwg@homeaffairs.gov.au

Lời Tựa

Kể từ khi thành lập vào năm 2002, Tiến trình Bali về Đưa Người Di cư Trái phép, Nạn Buôn người và Tội phạm Xuyên quốc gia Liên quan (Tiến trình Bali) đã nâng cao nhận thức trong khu vực về những hậu quả của việc đưa người di cư trái phép, nạn buôn người và các tội phạm xuyên quốc gia liên quan, đồng thời phát triển và thực thi các chiến lược và hợp tác thiết thực trong việc ứng phó. Dưới sự đồng chủ trì của Nam Dương và Úc Đại Lợi, Tiến trình Bali có trên 48 thành viên bao gồm Cao uỷ Liên Hiệp Quốc về Người tỵ nạn (UNHCR), Tổ chức Di trú Quốc tế (IOM) và Văn phòng Liên Hiệp Quốc Đặc trách về Ma tuý và Tội phạm (UNODC) cùng một số các quốc gia quan sát viên và cơ quan quốc tế.

Tại Hội nghị Cấp Bộ trưởng Khu vực của Tiến trình Bali lần thứ Sáu vào tháng Ba năm 2016, các Bộ trưởng đã ghi nhận về tầm quan trọng đối với nghĩa vụ của các Quốc gia nhằm hình sự hoá việc rửa tiền và tàng trữ, tiêu thụ tài sản có được từ tội phạm, nhằm vào các lợi lộc về tài chánh trong việc đưa người di cư trái phép và buôn người, và đề nghị Tổ Công tác của Tiến trình Bali về vấn đề Buôn người (Tổ công tác) cung cấp việc huấn luyện và soạn thảo các hướng dẫn cho khu vực về chủ đề này. Tiếp đó, vào tháng Năm năm 2016 Tổ Công Tác đã tổ chức Diễn đàn Tiến trình Bali Theo dõi Dòng tiền và Diễn đàn đã khuyến nghị Tổ Công Tác soạn thảo hướng dẫn chính sách của khu vực (hướng dẫn) và một mô-đun huấn luyện liên quan về việc sử dụng các công cụ điều tra về tài chánh trong các vụ buôn người.

Tại phiên họp thường niên lần thứ hai vào tháng Năm năm 2016, Tổ Công Tác đã đồng ý xúc tiến đề nghị này bằng *Kế hoạch Công tác Tiến bước cho các năm 2016-17* và thiết lập Ủy ban Soạn thảo do Chính phủ các nước Cộng hoà Nam Dương và Úc Đại Lợi đồng chủ trì để soạn thảo hướng dẫn. Ủy ban Soạn thảo gồm có các chuyên viên về chống rửa tiền và buôn người của Úc Đại Lợi, Bangladesh, Nam Dương, Phi Luật Tân, Thái Lan và Văn phòng Liên Hiệp Quốc đặc trách về Ma tuý và Tội phạm (UNODC). Các văn bản soạn thảo hướng dẫn đã được gửi đến các thành viên và các quan sát viên của Tiến trình Bali để thu thập ý kiến bằng văn bản và đã được mang ra thảo luận tại cuộc Hội thảo Tham vấn Tiến trình Bali toàn thể được tổ chức từ ngày 23-24 tháng Năm năm 2017 tại Bali, Nam Dương. Hướng dẫn sau đó được hoàn tất và tán đồng vào tháng Mười năm 2017 tại Hội nghị Nhóm Đặc biệt các Quan chức Cao cấp của Tiến trình Bali.

Hướng dẫn có tính cách tự nguyện, không ràng buộc và nhằm mục đích làm công cụ tham khảo cho các viên chức luật pháp và công lý để điều tra và truy tố những vụ buôn người tại các quốc gia thành viên của Tiến trình Bali.

Từ Viết Tắt và Từ Viết Gọn

ARIN-AP	Mạng lưới Liên Cơ quan Thu hồi Tài sản-Á châu Thái Bình Dương
ASEAN	Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á
Bali Process	Tiến Trình Bali về Đưa Người Di cư Trái phép, Nạn Buôn người và các Tội phạm Liên quan Xuyên Quốc gia
FATF	Lực lượng Đặc nhiệm Hành động về Tài chánh
FIU	Đơn vị Tình báo Tài chánh
ILO	Tổ chức Lao động Quốc tế
IOM	Tổ chức Di cư Quốc tế
MOU	Biên bản Ghi nhớ
NGO	Tổ chức Phi chính phủ
Công ước về Tội phạm có Tổ chức	Công ước Liên Hiệp Quốc chống Tội phạm có Tổ chức Xuyên quốc gia
RSO	Văn phòng Trợ giúp Khu vực của Tiến trình Bali
Nghị Định Thư về Tệ nạn Buôn người	Nghị định thư về việc Ngăn ngừa, Trấn áp và Trừng phạt tội Buôn người Đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em, bổ túc cho Công ước Liên Hiệp Quốc chống Tội phạm có Tổ chức Xuyên Quốc gia
UN	Liên Hiệp Quốc
UNHCR	Cao ủy Tỵ nạn Liên Hiệp Quốc
UNODC	Văn phòng Liên Hiệp Quốc Đặc trách về Ma túy và Tội phạm

Nội dung

Tóm tắt Tổng quan	4
Phần 1: Lý do Căn bản	6
1.1 'Theo dõi dòng tiền' có nghĩa là gì?	6
1.2 Tại sao lại theo dõi dòng tiền?	6
1.3 Tệ nạn buôn người có giá trị bao nhiêu?	7
1.4 Một cách suy nghĩ mới – các cơ hội và thử thách	7
1.5 Trường hợp nghiên cứu	8
Phần 2: Khung pháp lý	9
2.1 Tiêu chuẩn Quốc tế	9
2.2 Các tội phạm rửa tiền toàn diện	9
2.3 Khung pháp lý tịch thu tài sản hiệu quả	10
2.4 Những tài sản nào có thể bị ngăn giữ và thu hồi?	11
Phần 3: Các phương thức rửa tiền liên quan đến nạn buôn người	12
3.1 Tiền được rửa như thế nào?.....	12
3.2 Các phương thức rửa tiền thông thường	13
3.3 Rửa tiền trong các vụ buôn người	14
Phần 4: Đơn vị Điều tra Tài chính (FIU)	15
4.1 Làm thế nào để chính phủ xác định được các hoạt động rửa tiền?	15
4.2 Nhiệm vụ của FIU là gì?	16
4.3 Làm thế nào để FIU trợ giúp cuộc điều tra của quý vị?	16
4.4 Trường hợp nghiên cứu	18
Phần 5: Điều tra	20
5.1 Điều tra tài chính là gì?	20
5.2 Làm sao để quý vị chứng minh là đồng tiền đã di chuyển như thế nào và ở đâu?	20
5.3 Thu thập thông tin và bằng chứng	21
5.4 Trường hợp nghiên cứu	24
Phần 6: Hợp tác quốc tế	25
6.1 Tại sao hợp tác quốc tế lại quan trọng?	25
6.2 Các hình thức hợp tác quốc tế thường được sử dụng để hỗ trợ các cuộc điều tra tài chính	25
6.3 Các cân nhắc quan trọng	26
Phần 7: Các phương thức trả tiền mới	28
Phần 8: Tóm tắt các gợi ý	29

Tóm tắt Tổng quan

Buôn người là một tội ác ghê tởm, vi phạm nhân quyền nghiêm trọng. Đây là một trong những mô hình thương vụ mang lại lợi nhuận to lớn của tội phạm có tổ chức. Theo ước đoán thì đây là nguồn thu nhập phi pháp lớn thứ nhì thế giới chỉ sau mua bán ma túy.¹ Tổ chức Lao động Thế giới ước tính là lao động cưỡng bức và buôn người là ngành công nghiệp có lợi tức hằng năm khoảng 150 tỷ Mỹ kim trên toàn thế giới.²

Mặc dù công nhận sự phổ biến và tác động nghiêm trọng của nạn buôn người ngày càng gia tăng, thế nhưng tỉ lệ bị kết án trên toàn cầu vẫn còn thấp. Việc theo dõi dòng tiền có thể giúp truy ra dòng lợi nhuận phi pháp, xác định được những kẻ phạm tội và các nạn nhân, thu thập bằng chứng có thể trợ giúp việc truy tố và tịch thu tài sản để tước đi những mối lợi bất chính của các mạng lưới tội phạm. Hướng dẫn chính sách này đề ra những cách thức tăng cường ứng phó trong việc thực thi pháp luật đối với nạn buôn người bằng cách kết hợp phương pháp ‘theo dõi dòng tiền’—sử dụng kỹ thuật chống rửa tiền và thu hồi tài sản.

Các quốc gia có nghĩa vụ chống lại tệ nạn rửa tiền và tài sản thu được từ tội phạm được Lực lượng Đặc nhiệm Hành động Tài chánh (FATF) đề ra và có trong một số công ước của Liên Hiệp Quốc. Những việc này bao gồm nhu cầu ban hành các đạo luật toàn diện về tội phạm rửa tiền và thiết lập một chế độ hiệu quả để đóng băng, thu giữ và tịch thu những tài sản có được từ tội phạm.

Hướng dẫn chính sách này mô tả tiến trình rửa tiền và những phương thức thông thường mà mạng lưới tội phạm buôn người sử dụng, được các quốc gia thành viên của Tiến trình Bali thông báo từ kinh nghiệm của họ. Thừa nhận vai trò chủ lực của các Đơn vị Tình báo Tài chánh (Financial Intelligence Units (FIU)) trong việc hỗ trợ phương pháp ‘theo dõi dòng tiền’, hướng dẫn cung cấp các gợi ý về việc gia tăng sự hợp tác giữa các cơ quan luật pháp và công lý và FIU. Hướng dẫn còn trình bày từng bước qua các giai đoạn then chốt của việc thực hiện một cuộc điều tra tài chánh, bao gồm việc sử dụng các cơ chế hợp tác quốc tế, với những cố vấn thực tiễn và các trường hợp nghiên cứu tốt nhất.

Tài liệu hướng dẫn này được soạn thảo như một tài liệu tham khảo để giúp các thực hành viên mở rộng những phương tiện mà họ đang sử dụng để chiến đấu chống lại tội phạm buôn người, bằng cách nhắm vào thực tế kinh tế là tội phạm này được thúc đẩy bởi lợi nhuận. Đây là một trọng tâm mới của Tiến trình Bali và là một điểm nhất quán với sự nhìn nhận ngày càng tăng trên toàn thế giới về giá trị của việc áp dụng công cụ điều tra về tài chánh nhằm đập tan tội phạm xuyên quốc gia và nhắm vào những gì mà các kẻ tội phạm cho là giá trị nhất—lợi nhuận của họ.³

1 <http://digitalcommons.ilr.cornell.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1016&context=forcedlabor>

2 http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms_243391.pdf

3 Thí dụ, Hội đồng Bảo an Liên Hiệp Quốc đã ban hành nghị quyết đầu tiên (2331) về tệ nạn buôn người và nô lệ vào ngày 20 tháng Mười Hai năm 2016, khuyến khích FATF, các cơ quan tương tự FATF trong khu vực thực hiện những bước khác nhau để củng cố các nỗ lực phá vỡ dòng luân chuyển tài chánh liên quan đến tệ nạn buôn người và nô lệ thời hiện đại.

Phần 1: Lý do Căn bản

1.1 ‘Theo dõi dòng tiền’ có nghĩa là gì?

Tiền bạc là mạch sống của tội phạm có tổ chức. Theo thời gian, tội phạm ngày càng trở nên tinh vi hơn và mang tính chất quốc tế, và những thành phần tội phạm đang liên tục tìm ra những cách thức mới để che giấu tài sản kiếm được từ tội phạm. Nhằm đối phó lại, các cơ quan luật pháp và công lý cũng đang gia tăng việc áp dụng phương thức ‘theo dõi dòng tiền’ để chiến đấu chống lại các hoạt động tội phạm có tổ chức. Việc này bao gồm tập trung vào lãnh vực tài chánh của tội phạm.

Một cuộc điều tra về tài chánh là bất kỳ cuộc điều tra nào về tiền bạc của một người, nhiều người hay một doanh nghiệp. Mục tiêu chính yếu của cuộc điều tra tài chánh là để xác định và ghi nhận sự dịch chuyển dòng tiền trong quá trình hoạt động bị nghi ngờ phạm tội với mục tiêu cuối cùng là phát hiện và truy tố những thành phần tội phạm và thu hồi tài sản có được từ tội phạm. Mỗi liên hệ giữa nguồn tiền, những người thụ hưởng, khi nào họ nhận được tiền và đồng tiền được tàng trữ hay gửi ở đâu, có thể cung cấp những thông tin giá trị và bằng chứng về hoạt động tội phạm.

Phương pháp ‘theo dõi dòng tiền’ sử dụng hai yếu tố chính: những sách lược chống rửa tiền và công cụ thu hồi tài sản. Rửa tiền là tội hình sự về việc xử lý nguồn tài sản có được từ hoạt động phi pháp để che giấu lý lịch, nguồn gốc, sở hữu chủ hay điểm đến của đồng tiền thu được một cách bất hợp pháp. Việc thu hồi tài sản là tiến trình điều tra, ngăn giữ và tịch thu tiền kiếm được từ mọi hình thức tội phạm.

1.2 Tại sao lại theo dõi dòng tiền?

Cũng giống như các loại tội phạm có tổ chức khác, mạng lưới buôn người sử dụng nhiều kỹ thuật rửa tiền để che giấu nguồn gốc bất hợp pháp lợi nhuận của họ và giúp cho công việc làm ăn của họ hoạt động thành công. Từ đó, sẽ có ích lợi khi kết hợp phương thức ‘theo dõi dòng tiền’ trong các vụ việc buôn người.

- Việc truy tìm dòng tài chánh liên quan đến nạn buôn người có thể giúp các chuyên viên điều tra xác định ra các thành viên và nạn nhân của mạng lưới tội phạm và thu thập chứng cứ có thể trợ giúp cho việc truy tố.
 - Việc này có thể giúp giảm bớt sự lệ thuộc vào các lời khai của nạn nhân.
 - Nó cũng có thể giúp xác định ra những nhân vật chủ chốt và những người hưởng lợi trong mạng lưới bất hợp pháp, những kẻ hưởng lợi, nhưng bản thân không bao giờ lộ diện, từ hoạt động tội phạm.
- Tội phạm rửa tiền có thể giúp mang lại một hướng khác để truy tố các kẻ phạm tội liên quan đến chuyện buôn người. Điều này ích lợi trong trường hợp không có đủ bằng chứng để tiến hành một cuộc truy tố thành công tội phạm buôn người. Nó cũng có thể phát hiện ra những vi phạm khác về luật lệ tài chánh.
- Tịch thu những lợi nhuận phát sinh có thể có tác dụng răn đe, làm nhụt chí những kẻ phạm tội có thể sẵn sàng chịu ngồi tù nếu họ tự tin là những lợi nhuận thu được từ các hoạt động tội phạm của họ có thể còn đó một khi họ ra khỏi tù.
- Việc tịch thu một cách hiệu quả tài sản có dính líu đến việc buôn người có thể ngăn không cho các khoản lợi nhuận được tái đầu tư vào các hoạt động tội phạm và giúp cho những khoản tiền tịch thu này được sử dụng để cải thiện các nỗ lực chống buôn người và hỗ trợ cho các nạn nhân.
- Việc thực hiện khung pháp lý tịch thu những tài sản không dựa vào việc kết án⁴ cũng có thể dẫn đến những kết quả được cải thiện đáng kể đối với rất nhiều loại tội phạm, kể cả buôn người. Những biện pháp này mang đến các cơ hội tốt hơn cho các quốc gia nhắm vào những kẻ hưởng lợi nhưng bản thân không bao giờ lộ diện từ các hành vi tội phạm bằng việc không cần phải có một bản án hình sự.

4 Có hai phương cách để thu hồi tài sản có được từ tội phạm: thu hồi khi có bản án, cho phép việc thu hồi tài sản liên quan đến tội phạm sau khi đã có bản án cho tội phạm này; và thu hồi tài sản trường hợp không có bản án (hay dân sự), cho phép ngăn giữ và thu hồi tài sản nghi ngờ có nguồn gốc tội phạm mà không cần có bản án hình sự.

1.3 Tệ nạn buôn người có giá trị bao nhiêu?

Buôn người là một thương vụ béo bở được thực hiện trên quy mô toàn cầu. Vào năm 2014 Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO) đã ước tính tổng lợi nhuận bất hợp pháp thu được từ việc buôn người và nô lệ trên toàn cầu là vào khoảng 150,2 tỷ Mỹ kim trong một năm.⁵ Khoảng hai phần ba số lợi nhuận này – 99 tỷ Mỹ kim – đến từ việc khai thác cưỡng bức tình dục.⁶ 43,4 tỷ Mỹ kim đến từ việc khai thác lao động ở nước ngoài và gần 8 tỷ Mỹ kim từ việc khai thác nhân công trong nước. Lợi nhuận cao nhất ở Á châu nơi xuất xứ của hầu hết các nạn nhân. Lợi nhuận hằng năm tính theo đầu nạn nhân cao nhất ở các nền kinh tế đã phát triển (khoảng 34.800 Mỹ kim mỗi nạn nhân).

1.4 Một cách suy nghĩ mới – các cơ hội và thử thách

Các nỗ lực chống lại nạn buôn người truyền thống đã chú trọng vào việc theo đuổi tội phạm buôn người và không chú trọng vào số tiền thu được từ và đầu tư vào tội phạm.⁷ Việc kiện toàn sự chú tâm của chúng ta vào lãnh vực tài chánh trong hoạt động của các thành phần tội phạm mở ra nhiều cơ hội nhưng đồng thời cũng có nhiều thử thách. Một vấn đề quan trọng là giúp chúng ta hiểu biết nhiều hơn về những gì mang đến sự thành công trong một vụ buôn người, bao gồm sự công nhận những đóng góp của việc tịch thu tài sản và sử dụng việc rửa tiền như một hướng truy tố khác để chiến đấu chống lại hình thức tội phạm này.

Gợi ý

Thu thập các dữ liệu thống kê về số tài sản thu hồi được và sử dụng tội rửa tiền để phá vỡ mạng lưới buôn người. Cân nhắc bao gồm những điều này như các tín hiệu thành tựu trong việc đối phó của quốc gia quý vị đối với nạn buôn người.

Gợi ý

Đưa ra những chứng minh hỗ trợ ở cấp cao để chấp nhận phương thức ‘theo dõi dòng tiền’ trong các cuộc điều tra về nạn buôn người nhằm khuyến khích mọi cấp trong tổ chức của quý vị áp dụng. Thí dụ, các viên chức cao cấp có thể công bố các văn bản công khai hỗ trợ phương thức này.

Một vấn đề khác nữa là các cộng đồng chống nạn buôn người và rửa tiền thường làm việc đơn độc. Các cơ quan thực thi pháp luật thường không biết hay không được huấn luyện để xử lý các hoạt động tài chánh liên quan đến nạn buôn người và những chuyên viên điều tra về tài chánh có thể thiếu các kiến thức cần thiết về các mô hình của thương vụ buôn người, các thị trường và các cách thức ưa chuộng để dịch chuyển các ngân khoản bất hợp pháp. Việc kết hợp tất cả những quan điểm này lại với nhau sẽ tạo ra những tiềm năng to lớn để xúc tiến các nỗ lực của chúng ta chiến đấu chống lại nạn buôn người, thế nhưng nó sẽ cần có sự cam kết mạnh mẽ từ các quốc gia để phá vỡ tính cục bộ của tổ chức. Việc nâng cao nhận thức và các sinh hoạt xây dựng khả năng là điều cần thiết để giúp quốc gia và các cơ quan của họ sử dụng phương pháp này.

Gợi ý

Phát triển sách lược hoạt động để kết hợp khả năng chuyên môn của các cơ quan hữu quan (bao gồm cảnh sát, công tố viên và FIU) nhằm bảo đảm các vụ buôn người được điều tra đầy đủ.

⁵ Không kể lao động cưỡng bách do quốc gia ấn định

⁶ *Lợi nhuận và sự Nghèo khổ: Kinh tế học về lao động cưỡng bức*, trang. 12–13

⁷ Tận dụng Chế độ Chống Rửa tiền để Chống lại Tệ nạn Buôn người (2014), Văn phòng An ninh và Hợp tác ở Âu châu (Office for Security and Cooperation in Europe (OSCE)) <https://www.osce.org/secretariat/121125?download=true>

Cải thiện việc sử dụng các kỹ thuật chống rửa tiền để đối phó với nạn buôn người cũng đòi hỏi phải có sự hợp tác chặt chẽ giữa các quốc gia, để có thể trao đổi nhanh chóng những thông tin về tài chính liên quan đến vụ việc. Các cuộc điều tra nạn buôn người cũng có thể được lợi từ việc sử dụng các mạng lưới hợp tác quốc tế về các vấn đề rửa tiền chẳng hạn như trao đổi thông tin giữa các FIU. Các quốc gia cũng cần hợp tác làm việc cùng lãnh vực tư nhân, như là một bộ phận quan trọng trong việc dịch chuyển lợi nhuận dính líu đến việc buôn người từ nơi này sang nơi khác.

1.5 Trường hợp nghiên cứu

Vào ngày 1 tháng Năm năm 2015, một lực lượng đặc nhiệm hỗn hợp cảnh sát và quân đội phát hiện ra ít nhất 30 thi thể tại một doanh trại bỏ hoang ở thị trấn Sadao thuộc tỉnh Songkhla, gần biên giới Thái Lan-Mã Lai. Để trợ giúp cho cuộc điều tra của cảnh sát về một mạng lưới bị tình nghi buôn và đưa người di cư trái phép, Cảnh sát Hoàng Gia Thái đã liên lạc với đơn vị tình báo tài chính của Thái, Cơ quan chống Rửa tiền của Thái (AMLO) để điều tra các hoạt động tài chính liên quan đến vụ việc.

Sử dụng các kho dữ liệu của AMLO về các hồ sơ giao dịch tài chính, các nhân viên của AMLO đã tìm kiếm các hồ sơ chuyển khoản (cả trong nước lẫn quốc tế), các báo cáo tiền tệ ở biên giới, những báo cáo về các giao dịch đáng ngờ, các báo cáo về giao dịch tiền mặt và báo cáo về giao dịch bất động sản.

Bên cạnh việc tìm kiếm trong các kho dữ liệu của mình, AMLO còn yêu cầu những thực thể khác báo cáo cho AMLO hàng loạt thông tin, bao gồm:

- những chi tiết của chủ tài khoản và các chi tiết giao dịch của khách hàng (bao gồm các bản sao kê tài khoản), từ những cơ sở tài chính khác nhau
- hồ sơ của việc sở hữu đất đai, thu mua và bán lại liên quan đến các nghi can từ Sở Điền Địa Thái
- hồ sơ liên quan đến tình trạng người đóng thuế của các nghi can chính trong vụ án, bao gồm hồ sơ lợi tức do họ khai báo, các hồ sơ trả thuế cá nhân và doanh nghiệp và những thoả thuận với ngân hàng được khai báo, từ Sở Thuế Vụ Thái, và
- các chi tiết của công ty và những người liên quan đến các doanh nghiệp đã xác định được bao gồm địa chỉ, các cổ đông, hồ sơ tài chính từ Bộ Phát triển Doanh nghiệp.

Sử dụng các bản sao kê ngân hàng và các chi tiết chuyển khoản, AMLO đã có thể lần ra các giao dịch tài chính từ những nghi can bị bắt trong vụ việc để xác định thêm những nghi can chủ chốt. Những điều này cho thấy dòng tiền được chuyển từ những nghi can đã bị bắt cho những nghi can mới thông qua việc chuyển khoản trực tiếp trong phạm vi nước Thái Lan. Sau đó AMLO có thể chứng minh các phương thức trả tiền khác, bao gồm những người chuyển giao tiền mặt và những người gửi tiền bất hợp pháp, được sử dụng để chuyển tiền giữa Thái Lan và Mã Lai. AMLO đã có thể ghép những giao dịch này lại bằng cách thu thập những thông tin tài chính và nguồn thông tin tình báo từ người dân của Cảnh sát Hoàng gia Thái và thực hiện việc phân tích chi tiết việc chuyển khoản.

Trong số những nghi phạm chính xác định được bằng cách sử dụng việc điều tra tài chính và tình báo là những viên chức cao cấp, người bị nghi ngờ tổ chức mạng lưới tội phạm, một cựu lãnh đạo của một cơ quan hành chính cấp tỉnh, một thị trưởng, và một thương gia có tầm cỡ. Những nghi can này đã bị buộc tội buôn người và rửa tiền. AMLO cũng đã xin lệnh toà để tịch thu những tài sản bất hợp pháp liên quan đến những tội phạm này.

Vụ việc này cho thấy phương pháp điều tra tài chính đã có thể làm hé lộ một mạng lưới rộng lớn hơn những kẻ phạm tội và những chứng cứ cùng sự liên kết giữa họ với nhau, mà nếu không các chuyên viên điều tra đã không thể có được.

Phần 2: Khung pháp lý

2.1 Tiêu chuẩn Quốc tế

Lực lượng Đặc nhiệm Hành động Tài chính (FATF) là một tổ chức liên chính phủ gồm 37 thành viên có nhiệm vụ đề ra các tiêu chuẩn quốc tế về vấn đề rửa tiền, và thẩm định cách thức các quốc gia hoạt động để thực hiện chúng như thế nào.⁸ Ngoài ra cũng có nhiều Công ước Liên Hiệp Quốc ấn định nghĩa vụ của các quốc gia liên quan đến nạn rửa tiền và tiền thu được từ tội phạm.⁹ Nghĩa vụ chính yếu của các quốc gia được đề ra trong những tiêu chuẩn này bao gồm nhu cầu ban hành các đạo luật về tội phạm rửa tiền toàn diện, và thiết lập một chế độ hiệu quả cung cấp việc đóng băng, tịch biên và tịch thu tài sản có được từ tội phạm.

2.2 Các tội phạm rửa tiền toàn diện

Để tuân thủ các tiêu chuẩn quốc tế, các luật lệ về rửa tiền toàn diện phải:

- hình sự hoá tất cả các giai đoạn trong tiến trình rửa tiền
- áp dụng với mức rộng nhất có thể được của tội phạm thuộc tính,¹⁰ kể cả tội buôn người
- cung cấp khả năng điều tra tội rửa tiền cả tội phạm độc lập lẫn tội phạm thuộc tính
- bảo đảm không nhất thiết có bản án đối với tội phạm thuộc tính khi chứng minh được tài sản đó là tài sản có được từ tội phạm
- áp dụng trách nhiệm pháp lý hình sự đối với các pháp nhân (thí dụ công ty)
- áp dụng đối với bất kỳ loại tài sản nào bất kể giá trị của nó, cho thấy một cách trực tiếp hay gián tiếp là tài sản có được từ tội phạm,
- mở rộng đến hành vi thực hiện ở một quốc gia khác, nếu hành vi đó là một tội phạm ở nước ngoài và có thể là tội phạm thuộc tính ở quê nhà, và
- bảo đảm là ý định và kiến thức cần thiết để chứng minh tội rửa tiền có thể hiểu được từ các dữ kiện khách quan.

Gợi ý

Để chứng minh tội rửa tiền, những yếu tố chính để xác lập là một người nào đó dính líu tới tiền bạc, **biết** hay **ngghi ngờ** là nguồn tiền có từ tội phạm, hoặc có ý định sử dụng trong việc thực hiện tội phạm.

8 Xem các Khuyến nghị của FATF 2012 và 2013 Phương pháp FATF để thẩm định việc tuân thủ kỹ thuật với các Khuyến nghị của FATF và tính hiệu quả của hệ thống AML/CFT.

9 Những điều này bao gồm: *Công ước Liên Hiệp Quốc (LHQ) chống Mua bán Bất hợp pháp Nha phiến và các Chất ảnh hưởng Tâm thần 1988* (Công ước Vienna), *Công ước LHP Chống Tội phạm có Tổ chức Xuyên Quốc gia 2000* (UNTOC hay Công ước Palermo) và *Công ước LHQ Chống Tham nhũng 2003* (UNCAC).

10 Một tội phạm thuộc tính là hành động cung cấp những nguồn lực cơ bản cho một hành vi phạm tội khác. Thí dụ như nạn buôn người và đưa người di cư trái phép có thể là tội phạm thuộc tính vì nó cung cấp ngân khoản cho tội rửa tiền hay tài trợ cho khủng bố.

Gợi ý

Bảo đảm tội rửa tiền và tội phạm thuộc tính bị truy tố riêng rẽ. Trong những trường hợp khi không thể kết án được đối với tội phạm thuộc tính (thí dụ như tội buôn người), thế nhưng có bằng chứng về tội rửa tiền, việc này sẽ giúp cho các viên chức thực thi pháp luật nhắm vào tội phạm rửa tiền riêng rẽ với tội phạm thuộc tính.

2.3 Khung pháp lý tịch thu tài sản hiệu quả

Việc tịch thu tài sản hay thu hồi tài sản là việc điều tra, tạm thời ngăn giữ, tịch thu và quản lý tài sản thu được từ tội phạm. Việc tịch thu có thể dựa trên sự kết án (đòi hỏi người phạm tội phải bị kết án về một tội phạm trong thủ tục tố tụng hình sự trước khi việc tịch thu có thể diễn ra) hay không bị kết án. Một chế độ tịch thu tài sản toàn diện sẽ giúp cho quý vị có thể điều tra, bảo toàn, bắt giữ và ngăn giữ tài sản thu được từ tội phạm. Nó cũng bao gồm các biện pháp cân nhắc quyền lợi của một bên thứ ba (hay nắm giữ một cách vô tội) trong tài sản, và các biện pháp giao việc tịch thu tài sản cho chính phủ. Nhiều quốc gia đã áp dụng khung pháp lý trong trường hợp không bị kết án đã đạt được những cải thiện đáng kể trong nỗ lực phá vỡ và đã có thể sử dụng những số tiền tịch thu được để giúp ngăn ngừa các tội phạm trong tương lai – thí dụ, qua các chương trình ngăn ngừa tội phạm, giáo dục và thực thi pháp luật.

Gợi ý: Thiết lập việc tịch thu trường hợp không có án

Việc tịch thu không có kết án có thể cải thiện tính hiệu quả của chế độ tài sản thu được từ tội phạm. Việc thu hồi tài sản không có kết án cho phép ngăn giữ và thu hồi tài sản bị nghi ngờ là có nguồn gốc tội phạm mà không cần phải có bản án hình sự. Nó có thể:

- cho phép tài sản bị đóng băng vào giai đoạn đầu trong tiến trình điều tra, giúp cho tài sản không bị tẩu tán trong lúc việc điều tra hay truy tố đang được tiến hành
- mang lại một kết quả thành công trường hợp kẻ phạm tội đã chết, không thể tìm ra tung tích hay không thể xác định được
- giúp thực hiện việc tịch thu tài sản tội phạm từ những người được lợi từ, nhưng bản thân không bao giờ lộ diện, hành vi tội phạm bằng cách không cần một bản án hình sự, và
- giúp tịch thu tài sản đang do một bên thứ ba nắm giữ là tài sản bị bẩn (tài sản được sử dụng, hay có ý định sử dụng bởi một người, hoặc có dính líu đến, phạm một tội hình sự) hay đặt dưới quyền kiểm soát hiệu quả của người phạm tội.

2.4 Những tài sản nào có thể bị ngăn giữ và thu hồi?

Tài sản được sử dụng để thực hiện hành vi phạm tội (công cụ) và những gì thu được từ việc phạm tội (tài sản thu được từ tội phạm) hay giá trị của chúng có thể bị ngăn giữ và thu hồi. Cũng có thể ngăn giữ tài sản mà kẻ phạm tội để cho người khác đứng tên nhưng họ lại có quyền kiểm soát hiệu quả. Đối với nhiều kẻ tội phạm, việc bảo vệ lợi nhuận từ tội phạm của họ là mục tiêu chính yếu và các biện pháp mà những thành phần tội phạm sử dụng để che giấu nguồn gốc và quyền sở hữu tài sản của họ đã trở thành một thử thách phức tạp cho những chuyên viên điều tra. Những luật lệ trong nước phải đủ linh hoạt để đáp ứng với những khó khăn của những tài sản được lưu giữ ở nước ngoài và có thể gỡ rối các cơ cấu sở hữu phức tạp để chứng minh ai là chủ sở hữu thực thụ.

Tài sản có được từ tội phạm có thể bao gồm những lợi lộc về kinh tế từ tài sản và tài sản được chuyển đổi hay biến thể, toàn bộ hay một phần thành ra một tài sản khác. Thí dụ như một chiếc xe, nhà cửa hay tàu thuyền mua bằng khoản tiền có được từ việc buôn người có thể bị tịch thu vì nó được mua bằng tiền có được từ tội phạm.

Công cụ phạm tội (hay công cụ) là tài sản được sử dụng để tạo điều kiện phạm tội và có thể bao gồm, ví dụ như, xe hay tàu thuyền để vận chuyển người, hay tiền bạc được sử dụng để tài trợ các hoạt động tội phạm. Có thể sẽ không có bằng chứng cho thấy là chiếc xe là tài sản có được từ tội phạm hay nó được mua bằng tiền thu được từ những lần phạm tội trước. Tuy nhiên, nếu nó được sử dụng để thực hiện hành vi phạm tội, nó vẫn có thể bị tịch thu vì là công cụ phạm tội.

Kiểm soát hiệu quả một tài sản có nghĩa là tài sản đó được kiểm soát bởi một người bất kể người này có quyền lợi pháp lý hay chính đáng đối với tài sản hay quyền hạn liên quan đến tài sản này hay không. Khi xác định một người nào đó có quyền kiểm soát hiệu quả một tài sản, có nhiều yếu tố phải xem xét bao gồm:

- có cổ phần, trái khoán hay quyền chỉ đạo trong một công ty có lợi nhuận (bất kể trực tiếp hay gián tiếp) trong tài sản đó
- một quỹ tín thác có liên hệ với tài sản
- quan hệ gia đình, trong nhà và doanh nghiệp giữa những người có quyền lợi trong tài sản.

Gợi ý: Thiết lập việc tịch thu tài sản hiệu quả

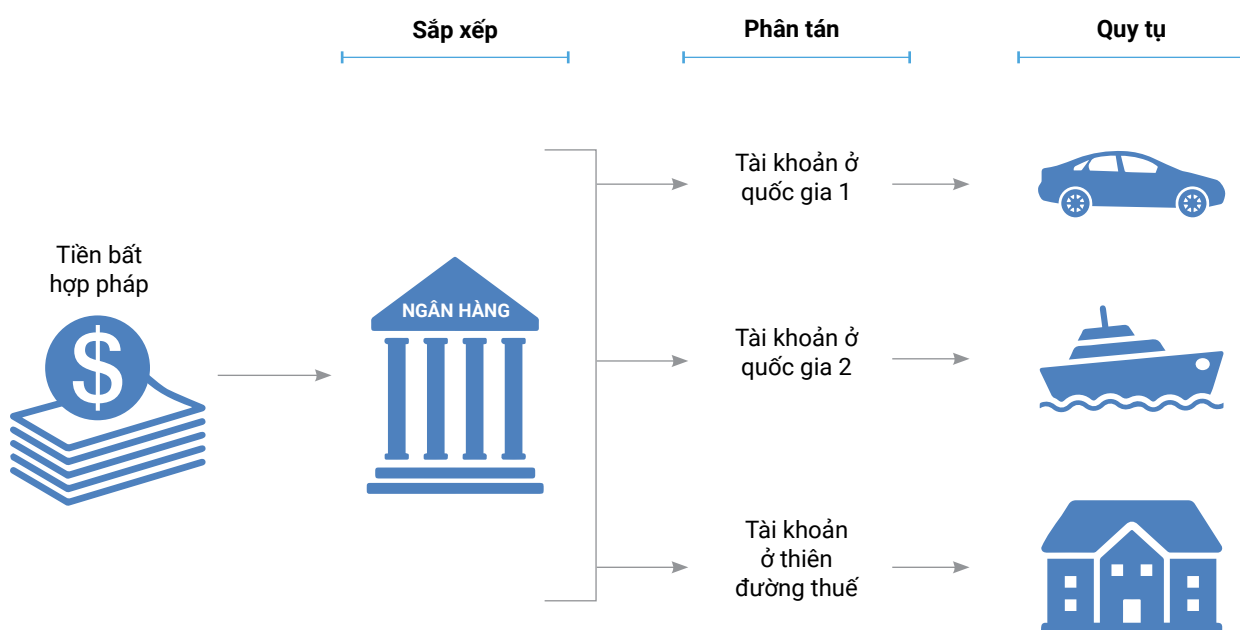
Kết quả việc tịch thu tài sản tội phạm có thể được cải thiện nhờ:

- Cung cấp thông tin toàn diện và huấn luyện cho tất cả các cơ quan thực thi pháp luật, các đơn vị tình báo tài chánh và các công tố viên.
- Triển khai các cuộc điều tra chuyên môn và các toán hay đơn vị truy tố với ưu tiên chú trọng vào việc tịch thu tài sản.
- Thúc đẩy sự cộng tác chặt chẽ hơn trong giai đoạn sớm nhất có thể được giữa các chuyên viên điều tra và công tố viên để hoạch định mọi lãnh vực của việc tịch thu tài sản.
- Tái duyệt và củng cố tất cả mọi yếu tố của khung pháp lý tịch thu tài sản của quý vị bao gồm:
 - quyền điều tra để xác định ra tài sản và xác lập chủ sở hữu hưởng lợi nhuận
 - các điều khoản đóng băng, ngăn giữ, tịch thu, và
 - tương trợ pháp lý.

Phần 3: Các phương thức rửa tiền liên quan đến nạn buôn người

3.1 Tiền được rửa như thế nào?

Trong khi tiến trình rửa tiền có thể gồm nhiều bước khác nhau, thế nhưng thông thường nó được chia ra làm ba giai đoạn: **sắp xếp**, **phân tán** và **quy tụ** như được trình bày dưới đây.

- **Sắp xếp** bao gồm đưa các ngân khoản bất hợp pháp hay tài sản vào hệ thống tài chính. Ví dụ, việc này có thể thực hiện được bằng cách gửi tiền mặt vào tài khoản ngân hàng hay sử dụng tiền mặt mua tài sản.
- **Phân tán** gồm che giấu nguồn gốc bất hợp pháp của ngân khoản đã được sắp xếp bằng cách dịch chuyển hay ngụy trang chúng. Ví dụ việc này có thể thực hiện được bằng cách có những nhân viên chuyên môn hành động như những người trung gian (như luật sư hay nhân viên kế toán) hay bằng cách tạo ra những công ty phức tạp và các cơ cấu tín thác để chuyển tiền.
- **Quy tụ** xảy ra một khi các ngân khoản đã được phân tán và cách xa xuất xứ của nó, và có thể trở nên sẵn sàng cho những kẻ tội phạm sử dụng và kiểm soát như những ngân khoản rõ ràng hợp pháp. Những 'đồng tiền sạch' rõ ràng sẵn sàng cho các hoạt động như đầu tư vào các hoạt động tội phạm khác hay các doanh nghiệp hợp pháp (thí dụ như cổ phần trong các công ty), hay mua những tài sản có giá trị cao (chẳng hạn như bất động sản) và các hàng hoá sang trọng (như xe hơi đắt tiền).

3.2 Các phương thức rửa tiền thông thường

Các phương thức rửa tiền (hay phân loại) tại bất kỳ một địa điểm nào thường bị ảnh hưởng nặng nề bởi nền kinh tế, thị trường tài chính và các chế độ chống rửa tiền. Các thành phần tội phạm cũng có thể rất sáng tạo trong việc triển khai các phương pháp rửa tiền.

Những phương pháp rửa tiền thông dụng được trình bày bên dưới.

Ngân hàng ngoại quốc

Tiền có thể được gửi qua 'tài khoản ngoại quốc' ở những quốc gia có luật lệ ngân hàng bí mật có thể cho phép việc giao dịch ngân hàng ẩn danh.

Chuyển lậu tiền

Tiền mặt có thể được vận chuyển qua biên giới để đưa những khoản tiền thu được từ tội phạm cách xa nơi đã phát sinh ra chúng.

Những cách thức chuyển gửi khác/không chính thức

Một số quốc gia Á châu đã có hệ thống ngân hàng khác, hợp pháp, đã tồn tại lâu đời, cho phép gửi, rút và chuyển tiền không lưu hồ sơ.

Công ty bình phong

Những công ty này được lập nên với mục đích duy nhất là rửa tiền bằng cách dùng các lợi nhuận bất hợp pháp làm 'tiền trả' cho các hàng hoá hay dịch vụ thực sự không có và tạo ra bề ngoài của những giao dịch hợp pháp thông qua các hoá đơn và các bảng cân đối giả mạo.

Cơ cấu hay 'chia nhỏ'

Những khối lượng tiền lớn được phân ra thành những khoản nhỏ hơn, ít bị nghi ngờ hơn để tránh ngưỡng ngân hàng phải trình báo với FIU. Khi ấy những khoản tiền này được gửi vào một hay nhiều tài khoản ngân hàng bởi nhiều người (chia nhỏ) hay bởi một người trong một khoảng thời gian dài.

Đầu tư vào những công ty hợp pháp

Những khoản lợi nhuận bất hợp pháp có thể được đưa vào các doanh nghiệp hợp pháp - đặc biệt là những doanh nghiệp sử dụng tiền mặt như nhà hàng và các quán bar—để nguy trang nguồn gốc. Những doanh nghiệp này có thể là 'công ty bình phong' thực sự cũng có cung cấp hàng hoá hay dịch vụ nhưng mục đích chính là để rửa sạch những đồng tiền của những kẻ rửa tiền.

Tài sản giá trị cao

Mua hàng hoá và tài sản giá trị cao như tranh ảnh nghệ thuật, cổ vật, nữ trang, quý kim và đá quý, tàu thuyền hay xe cộ và bất động sản như cách tái đầu tư hay cất giấu tiền của từ tội phạm.

Rửa tiền qua mua bán

Việc mua bán hợp pháp có thể được sử dụng để nguy trang tiền của tội phạm. Đây là một phương pháp rửa tiền tinh khôn và có thể gồm vận chuyển hàng hoá bất hợp pháp, làm giả mạo tài liệu, trình bày sai các giao dịch tài chính, và ghi hoá đơn thấp hơn – hay cao hơn – giá trị của hàng hoá.

3.3 Rửa tiền trong các vụ buôn người

Báo cáo *Financial Footprints: An Analysis of Financial Investigations to Combat Trafficking in Persons in the Asia Pacific Region* (Dấu ấn Tài chính: Phân tích các cuộc điều tra Tài chính để Chống lại Nạn Buôn người ở Vùng Á châu Thái Bình Dương) đã được soạn thảo để thông báo cho phần này của hướng dẫn. Báo cáo cung cấp một cái nhìn tổng thể về những tài liệu chính yếu của thế giới về dòng tài chính liên quan đến nạn buôn người, và những kinh nghiệm gần đây của thế giới trong việc sử dụng các công cụ tài chính để chống lại nạn buôn người. Báo cáo cũng phân tích những câu trả lời đối với bản câu hỏi, bao gồm các trường hợp để nghiên cứu từ các quốc gia thành viên của Tiến trình Bali.

Bản báo cáo nêu bật rằng có một số dữ liệu hạn chế và thống kê có sẵn về nạn buôn người và dòng tài chính liên quan của nó cả trên toàn cầu và khu vực Á châu Thái Bình Dương. Có thể có hai hướng điều tra liên quan đến dòng tài chính của nạn buôn người: dòng ngân khoản bất hợp pháp được những kẻ buôn người rửa sạch; và dòng ngân khoản từ những người bị buôn bán, đặc biệt là qua việc sử dụng dịch vụ chuyển tiền, cung cấp hóa đơn gửi tiền cho gia đình ở nguyên quán, hay qua việc sử dụng tài khoản ngân hàng hay các dịch vụ chuyển tiền nhằm mục đích trả 'nợ' cho những kẻ buôn người.

Có những dữ liệu đặc biệt hạn chế về dòng tiền từ những người bị mua bán. Những thông tin này sẽ rất có giá trị để thông báo phương thức đặt nạn nhân làm trung tâm và khi xem xét một hình thức buôn người đặc biệt nào (thí dụ như khai thác tình dục). Những nghiên cứu hiện hành và các ấn phẩm của chính phủ cũng tập trung nhiều hơn vào các phương thức rửa tiền, và xem nạn buôn người và đưa người di cư trái phép vào cùng một diện. Việc này đưa đến kết quả những mô tả rất rộng về các phương thức và dấu chỉ của những tội phạm này. Những dữ kiện và phân tích tốt hơn mang tính quyết định trong việc hỗ trợ các thẩm định rủi ro, có thể hướng dẫn cho những đáp ứng công lý tội phạm và những đóng góp của lãnh vực tư nhân cho các đáp ứng này.

Bản tường trình *Dấu ấn Tài chính* cũng chỉ ra những điển hình quốc tế hồi gần đây về sự cộng tác của khu vực công tư để khám phá ra nạn buôn người, hỗ trợ cho việc truy tố thành công các kẻ buôn người và thắt chặt hệ thống tài chính chống lại việc sử dụng chúng vào những mục đích bất hợp pháp. Những sự cộng tác này chứng minh tiềm năng đáng kể để mời gọi tốt hơn lãnh vực tư nhân tham gia làm tuyến phòng thủ chống lại nạn buôn người và sử dụng các kiến thức và chuyên môn liên quan để hỗ trợ cho việc điều tra và truy tố.

Những câu trả lời bằng câu hỏi từ những quốc gia thành viên của Tiến trình Bali xác định ra những phương thức chính yếu dưới đây của việc rửa tiền từ tội phạm buôn người trong khu vực:

- sử dụng những giao dịch có trị giá thấp (thường dưới ngưỡng phải trình báo)
- sử dụng cơ sở cung cấp dịch vụ chuyển tiền hay các vật giá trị
- phối hợp tiền bất chính với lợi tức hợp pháp của doanh nghiệp, và
- chuyển tài sản có được từ tội phạm cho người khác.

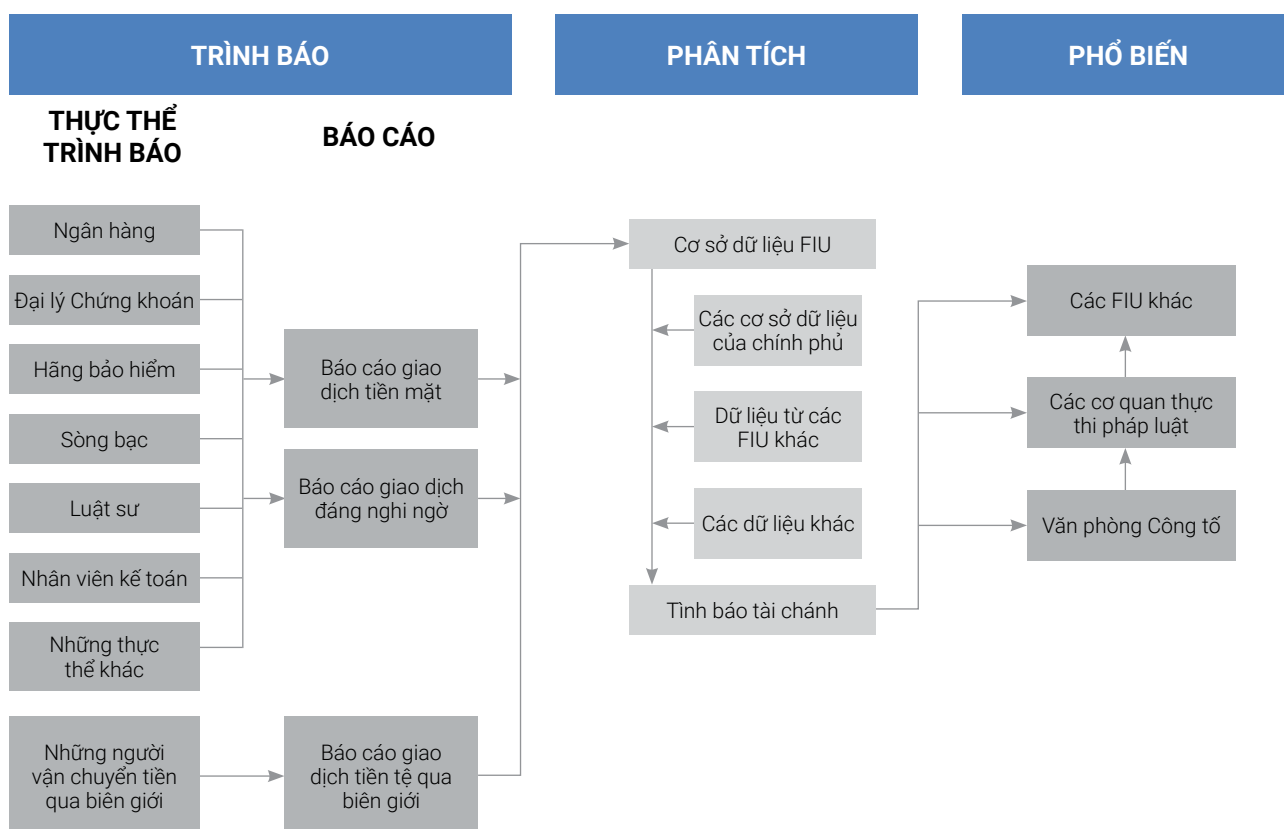
Những câu trả lời cho bảng câu hỏi cũng xác định ra những dấu chỉ quan trọng về tài chính là khi lối sống của một người nào đó không tương ứng với nguồn lợi tức hợp lý của họ. Những cuộc điều tra của các cơ quan thực thi luật pháp, những báo cáo về các giao dịch đáng nghi ngờ do các cơ sở tài chính giao nộp và những khiếu nại của các nạn nhân là những phương pháp thông thường nhất qua đó nạn buôn người hay rửa tiền liên quan đến nạn buôn người, đã bị phát hiện.¹¹

11 Sách đã dẫn trang 35

Phần 4: Đơn vị Điều tra Tài chính (FIU)

4.1 Làm thế nào để chính phủ xác định được các hoạt động rửa tiền?

FIU giữ vai trò trọng yếu trong việc tạo điều kiện cho phương pháp 'theo dõi dòng tiền' được hiệu quả. Để khám phá ra một cá nhân hay một thực thể đang rửa tiền, chính phủ cần những thông tin từ các tổ chức tài chính và các cơ sở không phải tài chính khác và các nhân viên chuyên môn, như sòng bạc, công ty cung cấp dịch vụ, luật sư và các nhân viên kế toán. Các tiêu chuẩn chống rửa tiền đề ra những thực thể nào phải trình báo các giao dịch có vẻ đáng ngờ và những tổ chức này được gọi là các thực thể trình báo. Chính phủ, thông qua FIU có thể có được những thông tin từ các thực thể trình báo này qua các báo cáo được gọi là báo cáo về những giao dịch hay sự việc đáng ngờ. FIU sẽ phân tích những thông tin này, và cung cấp cho các cơ quan thực thi pháp luật. Biểu đồ dưới đây cho thấy dòng thông tin báo cáo cho FIU và được chuyển đi từ FIU.

Biểu đồ của: Đơn vị Tình báo Tài chính: Tổng quan, IMF Ngân hàng Thế giới, 2004 ¹²

¹² <https://www.imf.org/external/pubs/ft/FIU/fiu.pdf>

4.2 Nhiệm vụ của FIU là gì?

Các quốc gia khác nhau có những FIU khác nhau tùy thuộc những gì thích hợp nhất với bối cảnh và yêu cầu của họ. Tất cả FIU đều có trách nhiệm tiếp nhận, phân tích và phổ biến các tin tức tình báo tài chính.

FATF khuyến khích FIU xin tư cách hội viên với **Nhóm Egmont của FIU**—một tổ chức toàn cầu gồm có 152 FIU.

Một yếu tố chính trong các chức năng của FIU là khả năng cộng tác với các đối tác nước ngoài để chia sẻ thông tin thông qua Mạng Secure Egmont (ESW).¹³ Tuy nhiên, trong khi việc trao đổi thông tin giữa FIU có thể giúp cung cấp các tin tức tình báo tài chính nhanh hơn, nó lại không thể được sử dụng để làm bằng chứng trong các vụ tố tụng hình sự mà không có sự đồng ý của toán FIU cung cấp.

Điểm khác biệt quan trọng ảnh hưởng đến cách thức FIU có thể hỗ trợ cho một cuộc điều tra hay truy tố nào là một số FIU có chức năng điều tra trong khi một số khác thì không. Điều này bao gồm quyền đóng băng các giao dịch và ngăn giữ tài sản. Nhiều FIU cũng giữ một vai trò trong việc giáo dục các ngành công nghiệp về các phương thức rửa tiền, và thực thi việc tuân thủ với các điều khoản điều hành qua việc áp đặt các khoản tiền phạt và hình phạt đối với việc không tuân thủ.

Gợi ý: Thúc đẩy sự chủ động tham gia với FIU của quý vị

- Khuyến khích việc chia sẻ thông tin thường xuyên giữa các cơ quan.
- Cân nhắc việc gửi các nhân viên tuyến đầu hay nhân viên từ FIU của quý vị được lồng vào các cơ quan điều tra hay toán chuyên viên điều tra, và ngược lại, để bảo đảm trao đổi kiến thức và kinh nghiệm hai chiều.

4.3 Làm thế nào để FIU trợ giúp cuộc điều tra của quý vị?

FIU có thể cung cấp những thông tin và trợ giúp giá trị để hỗ trợ điều tra và truy tố tội buôn người. Dưới đây là bản liệt kê những loại trợ giúp mà FIU có thể cung cấp. Mô hình FIU của quốc gia quý vị có thể ảnh hưởng đến loại trợ giúp mà cơ quan này cung cấp cho quý vị. FIU có thể hỗ trợ cho các nỗ lực **điều tra** bằng cách:

- Soạn thảo các **báo cáo tình báo tài chính** có thể xác lập mối quan hệ giữa các cá nhân và các thực thể bị nghi ngờ có dính líu vào việc rửa tiền và các hoạt động tội phạm.
- Cung cấp những **thông tin tài chính** liên quan đến các báo cáo giao dịch đáng ngờ, các báo cáo giao dịch tiền mặt, báo cáo tiền mặt chuyển qua biên giới và các thông tin liên quan khác. Việc này sẽ giúp quý vị **xác định ra các kẻ phạm tội hình sự và có thể trợ giúp cho các cuộc điều tra hiện hành hay mở cuộc điều tra những trường hợp mới**.
 - Việc **xác định sớm những giao dịch tài chính đáng nghi ngờ** có thể là phương tiện để ngăn chặn các hành vi tội phạm xảy ra, thí dụ như trong các trường hợp khủng bố, hay cho thấy các hoạt động tội phạm đang diễn ra, chẳng hạn như trả tiền cho một kẻ buôn người.
- **Trong một số thẩm quyền tài phán, có khả năng đóng băng tài khoản và tịch thu tài sản**, và trong một số trường hợp, **chặn đứng việc giao dịch trong một khoảng thời gian nhất định**. Việc này sẽ giúp quý vị yên tâm về các ngân khoản trong khi cho quý vị thời gian để thực hiện các cuộc thẩm tra thêm nữa để chứng minh cho một giả thuyết.
- **Cung cấp các chuyên môn về tài chính hỗ trợ cho một cuộc điều tra**—thí dụ như FIU của quý vị có thể cung cấp các dịch vụ của một kế toán pháp y để điều tra và phân tích các bằng chứng tài chính, và trong một số trường hợp, để giúp đỡ trong thủ tục tố tụng.

¹³ Đơn vị Tình báo Tài chính: Tổng quan IMF-Ngân hàng Thế giới 2004. <http://www.egmontgroup.org/about/financial-intelligence-units-fius>
Danh sách các quốc gia thành viên của Egmont Group có tại trang mạng <https://www.egmontgroup.org/en/membership/list>

- **Tạo điều kiện cho việc chia sẻ thông tin quốc tế** qua việc hợp tác với các đối tác nước ngoài. Ví dụ như một số FIU có thẩm quyền trao đổi thông tin với các cơ quan thực thi pháp luật ngoại quốc, và một số FIU được trao quyền trao đổi thông tin với các tổ chức quốc tế bao gồm INTERPOL và EUROPOL.
- Trong một số trường hợp, tùy theo mô hình FIU tại quốc gia quý vị, FIU có thể **thực hiện cuộc điều tra thực sự hay tham gia vào lực lượng đặc nhiệm hỗn hợp**.

Gợi ý

Tham gia sớm với FIU của quý vị trong một cuộc điều tra để xác định xem họ có thể hỗ trợ cho quý vị như thế nào.

Gợi ý

Nghi can của quý vị có thể đã được ghi nhận trong kho dữ liệu của FIU. Hãy nghĩ đến chuyện gửi cho FIU yêu cầu xin các báo cáo có sẵn, bao gồm yêu cầu đối với nước ngoài nơi mà nghi can của quý vị đã đến hay nơi họ đã gửi hay nhận tiền từ nước ngoài.

FIU có thể trợ giúp cho các nỗ lực **tố tụng** bằng cách:

- **Thực hiện các tra xét** để trợ giúp cho các công tố viên trường hợp có các thiếu sót về thông tin tài chính.
- **Cung cấp các chuyên môn về tài chính để hỗ trợ** thủ tục tố tụng, có thể bao gồm việc cung cấp những bằng chứng chuyên môn để giải thích những giao dịch tài chính phức tạp.

FIU có thể hỗ trợ những nỗ lực **phòng ngừa** bằng cách:

- Tạo ra các **sản phẩm tình báo**. Chúng bao gồm thông tin từ các đối tác nước ngoài, thông qua mạng lưới từ FIU này sang FIU khác có thể tạo điều kiện trao đổi thông tin nhanh chóng giữa các thẩm quyền tài phán (thường nhanh hơn qua sự tương trợ pháp lý hay các kênh ngoại giao).
- Tạo ra các **báo cáo phân loại theo hệ thống** và thực hiện các cuộc nghiên cứu để xác định ra các giao dịch tài chính và các thuộc tính tài khoản là những dấu chỉ của một tội phạm đặc biệt nào. Việc này có thể giúp thông báo cho những nỗ lực phòng ngừa và điều tra của các thực thể thực thi luật pháp và báo cáo.
- **Huấn luyện nhân viên** của các thực thể trình báo để nhận biết những giao dịch đáng nghi ngờ.
- Cung cấp các **chương trình nâng cao nhận thức ngành nghề** vào bảo đảm ngành công nghiệp tuân thủ các biện pháp phòng ngừa của AML thông qua giáo dục và chấp hành các quy định bắt buộc.

4.4 Trường hợp nghiên cứu

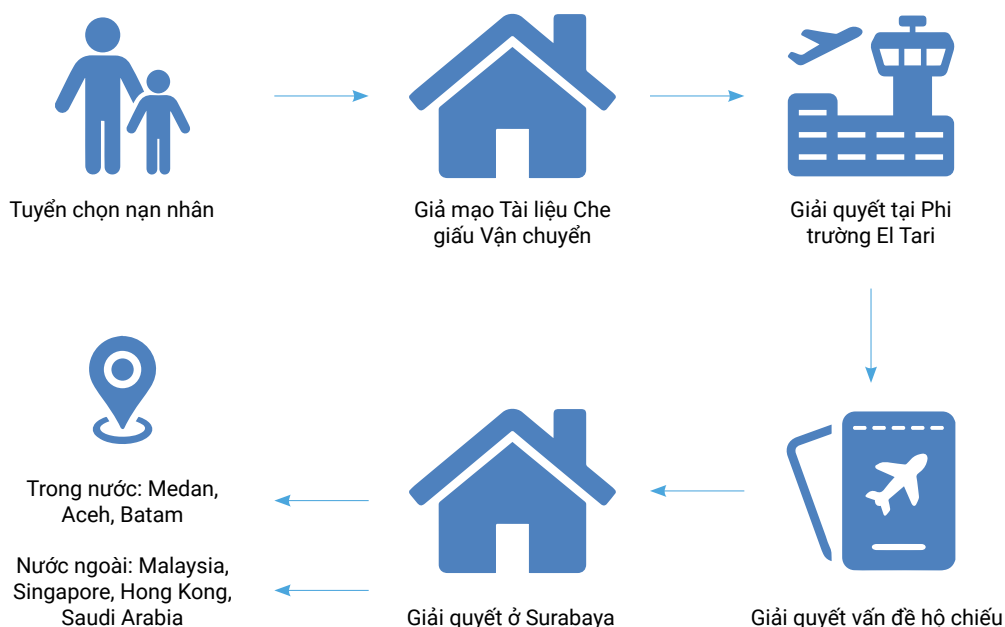
Bối cảnh

Vào tháng Tư năm 2016, công luận ở Nam Dương chú ý đến vụ việc ba công nhân di dân từ Timor-Leste bị chết ở Mã Lai. Gia đình của một công nhân không biết rằng bà này được tuyển dụng ở nước ngoài từ khi mất tích vào ngày 2 tháng Chín năm 2015. East Nusa Tenggara (NTT) là tỉnh lớn đứng hàng thứ 9 ở Nam Dương gửi công nhân ra nước ngoài làm việc đã phải gánh chịu số tử vong của công nhân di dân cao nhất ở Nam Dương. Trong khoảng thời gian từ năm 2015 và 2016, người ta ước lượng đã có khoảng 4144 người NTT được gửi ra nước ngoài. Trong số này, ước lượng có khoảng 99 công nhân di dân từ NTT bị thiệt mạng trong khoảng thời gian từ năm 2015 đến 2017. Tổng thống Nam Dương đã chỉ thị cho Cảnh sát Quốc gia Nam Dương điều tra vấn đề, dẫn đến việc thành lập Lực lượng Đặc nhiệm về Nạn Buôn người và chỉ thị cho Cảnh sát Trưởng Quận Kupang điều tra vụ việc. Trong thời gian điều tra, người ta đã xác định ra được 12 mạng lưới buôn người trải rộng khắp Nam Dương và Mã lai.

Dòng Tiền

Trong khoảng thời gian từ tháng Giêng năm 2015 đến tháng Tám năm 2016, mạng lưới này đã đưa thành công 2279 công nhân di dân sang Mã Lai. Tổng giá trị giao dịch mạng lưới thu được từ những người được chuyển đi này lên đến 563.446 Mỹ kim. Căn cứ trên những dữ liệu giao dịch tài chính, kẻ phạm tội quản lý việc giải quyết cho những người xuất cảnh bất hợp pháp ở Phi trường Eltari nhận được 244.125,69 Mỹ kim trong thời gian từ ngày 1 tháng Giêng năm 2015 đến ngày 8 tháng Tám năm 2016. Điều này liên quan đến việc chuyển 1787 người đến Mã lai, Singapore, Hồng Kông và Ả Rập Saudi trong đó có 48 trẻ em.

TIẾN TRÌNH HOẠT ĐỘNG CỦA NẠN BUÔN NGƯỜI

Đơn vị Tình báo Tài chính của Nam Dương, PPATK đã thực hiện một cuộc phân tích 64 báo cáo giao dịch đáng nghi ngờ cho thấy:

- Số tiền 13,5 triệu Mỹ kim được trả liên quan đến 48 người bị Cảnh sát Quận Kupang điều tra.
- Sự liên kết của mạng lưới buôn người hoạt động ở NTT.
- Sự phân tích giúp xác định ra những cơ sở tài chính đã tài trợ cho hoạt động buôn người ở East Nusa Tenggara.
- Sự phân tích hỗ trợ cho những chuyên viên điều tra trong việc định vị mạng lưới qua việc sử dụng phương pháp theo dõi dòng tiền.

CẦN LƯU Ý			
Số	Dấu chỉ Cần Lưu Ý	Biến thể	Thí dụ
1	Hồ sơ khách hàng	Khu vực tư nhân	• chủ nhân/nhân viên của PPTKIS (cả hợp pháp lẫn bất hợp pháp) • cơ sở đối tiền • chủ nhân/nhân viên của doanh nghiệp lữ hành • dịch vụ hàng không • dịch vụ hàng hoá/vận chuyển • các dịch vụ cho thuê
		Khu vực công	• các nhân viên di trú • an ninh hàng không • nhân viên quân sự • nhân viên cảnh sát
2	Các giao dịch ngầm	Từ khoá	Trẻ em; người; vé; trợ cấp bữa ăn, người giúp việc trong nhà; lệ phí hộ chiếu; du lịch; người tố gái; RM; phí phải trả; tiền lương trẻ em v...v...
3	Kênh giao dịch	Hệ thống ngân hàng	• đặt trước quá nhiều • chuyển khoản bằng ATM • giao dịch qua IB/MB • chuyển ngân điện báo
4	Mô hình giao dịch	Phối hợp với nhau	Sự pha trộn giữa lợi nhuận của doanh nghiệp hợp pháp với tiền thu được từ tội phạm được tìm thấy trong tài khoản của một số người được biết là chủ nhân/nhân viên của PPATKIS. Dấu hiệu cho thấy sự nguy trang/che giấu nguồn gốc tiền của tội phạm.
5	Phân tích giao dịch tài chính cũng góp phần vào việc <u>khớp các giai đoạn của hoạt động buôn người</u> kể từ giai đoạn tuyển dụng hiện trường, đưa đi ẩn nấp, di chuyển từ quê nhà đến điểm trung chuyển và điểm đến ở các thành phố/quốc gia, làm giả giấy tờ, đến cáo buộc hối lộ cho các bộ máy chính phủ. Cuộc điều tra áp dụng phương thức khớp sự việc bằng cách tận dụng thông tin từ những hồ sơ của người chủ tài khoản, ngày giao dịch, số tiền giao dịch và địa điểm giao dịch.		

Kết quả

Những chuyên viên điều tra của Cảnh sát Quận Kupang đã có thể tính toán để phá vỡ 11 mạng lưới và xác định 32 nghi can. Trong số 32 nghi can này, 11 người đã bị toà kết án tội buôn người với những bản án tù từ 2 đến 9 năm. Ngoài ra toà cũng đưa ra những án phạt tiền trong khoảng từ 9.230 Mỹ kim đến 153.800 Mỹ kim và bồi thường cho các nạn nhân và gia đình của những người đã chết trong khoảng từ 77 đến 4.230 mỹ kim. Một nhân viên di trú ở phi trường có dính líu trong vụ buôn người này cũng bị phạt 4 năm tù và phải nộp phạt 15.300 Mỹ kim và bồi thường cho gia đình nạn nhân 77 Mỹ kim.

Phần 5: Điều tra

5.1 Điều tra tài chánh là gì?

Một cuộc điều tra tài chánh là một kỹ thuật điều tra được sử dụng để thu thập thông tin, tình báo và bằng chứng từ nhiều nguồn khác nhau về lịch sử tài chánh và hoạt động của một nghi can hay một nhân chứng trong một vụ án tố tụng hình sự. Một cuộc điều tra tài chánh sẽ xem xét tất cả những yếu tố tài chánh liên quan đến tội phạm, kể cả tiền bạc đầu tư vào sự chuẩn bị và thực hiện hành vi tội phạm, chi phí của việc thực hiện tội phạm, những khoản tiền phải trả và lợi nhuận thu được từ việc thực hiện hành vi tội phạm.

Tội rửa tiền có thể được áp dụng ở bất cứ giai đoạn nào của tiến trình tài chánh, với yêu cầu chính được xác lập là người đối phó với tiền bạc **biết hay nghi ngờ là nguồn tiền có từ tội phạm hay có ý định sử dụng trong việc thực hiện tội phạm**. Điều này có thể đạt được bằng cách ghép những nguồn thông tin khác nhau lại để suy luận về một hoạt động đáng nghi ngờ hay khác thường.

Gợi ý

Mục tiêu chính trong việc điều tra tài chánh là để xác định ra và ghi nhận **sự dịch chuyển của đồng tiền** trong quá trình thực hiện hành vi tội phạm, và để xác định ra những người tham gia khác trong tội phạm và tiền thu được từ tội phạm. Sự liên kết giữa đồng tiền bắt nguồn từ đâu, ai nhận được chúng, nhận được khi nào và tiền được cất giữ và gửi ở đâu **có thể cung cấp những chứng cứ của một hoạt động tội phạm**.

5.2 Làm sao để quý vị chứng minh là đồng tiền đã di chuyển như thế nào và ở đâu?

Bất kỳ hồ sơ nào có liên quan đến hay cho thấy dấu vết của các sự kiện liên quan đến tiền bạc đều quan trọng. Trong khi một số quốc gia vẫn duy trì nền kinh tế phần lớn dựa vào tiền mặt, hiện ngày càng có nhiều người sử dụng hệ thống ngân hàng điện tử, chuyển ngân điện báo, thẻ ngân hàng và giao dịch ngân hàng qua internet – tất cả đều có để lại ít nhiều dấu vết. Tuy nhiên, ngay cả trong một giao dịch bằng tiền mặt cũng vẫn có những chứng từ được tạo ra, chẳng hạn như hoá đơn, hợp đồng, biên nhận hay sổ sách kế toán v...v... Tính chất của những giao dịch này, bằng điện tử hay nếu không là những hồ sơ có liên quan, cung cấp cho những chuyên viên điều tra hầu như một nguồn vô tận các thông tin hay bằng chứng.

Nguồn thông tin, tình báo hay bằng chứng liên quan đến sự chuyển dịch của tiền bạc, hay giá trị của đồng tiền, sẽ thay đổi tùy theo tính chất của cuộc điều tra. Tuy nhiên, trong hầu hết các cuộc điều tra, một số các nguồn phổ biến được sử dụng thường xuyên. Chúng gồm, nhưng không giới hạn với:

- Nghi can (các giấy tờ tùy thân)
- Vận chuyển / cơ sở giao hàng
- Các doanh nghiệp và nghề nghiệp khác
- Điện thoại di động
- Các cơ sở tài chánh
- Tiện ích (Ga điện nước)
- Công ty bảo hiểm
- Cơ quan đăng bạ xe cộ
- Cơ quan tín dụng
- Cơ quan đăng bạ đất đai
- Cơ quan cung cấp tiền cấp dưỡng
- Sở thuế vụ/an sinh xã hội
- Cơ quan đăng ký của chính phủ và thẩm quyền
- Thẻ cho khách hàng trung thành, như ưu đãi cho người thường đi máy bay và thẻ hội viên khách sạn

Ba nguồn đặc biệt đáng được nêu bật: (1) các cơ sở tài chính vì đây là nguồn thông tin phổ biến nhất; (2) các hoá đơn tiện ích ga điện nước; và (3) các thẻ cho khách hàng trung thành vì nó cung cấp những thông tin có giá trị, nhưng có thể ít được tận dụng.

Cơ sở tài chính

Các thông tin thu thập được từ các cơ sở tài chính có thể bao gồm trong hồ sơ mở tài khoản (hữu ích trong lý lịch kê khai, việc làm và lợi tức khai báo) cùng với tiền sử đầy đủ của tài khoản. Bản sao tờ sao kê của ngân hàng cho thấy khoản tín dụng, khoản nợ và số dư trong tương mục với các chi phiếu, phiếu tín dụng và các tài liệu giao dịch khác cũng như bất kỳ giấy tờ văn bản nào mà các viên chức ngân hàng có thể lập ra trong quá trình lưu hành của tài khoản. Đối với việc sử dụng các thẻ tín dụng hay ghi nợ, thông tin này cũng có thể ích lợi trong việc vạch ra những di chuyển của một cá nhân, những nhà hàng nào họ đã từng đến ăn uống, những món hàng nào họ đã mua, nơi họ thường lái vắng và các câu lạc bộ hay những địa điểm xã hội họ đã đến thăm. Việc này có thể dẫn đến sự hiện diện của những tài khoản khác, xác lập hay bác bỏ bằng chứng ngoại phạm, tính toán mức chi tiêu và lối sống, và xác định ra những tông phạm khác. Khi tiếp cận trong thời gian thực thụ, những thông tin này có thể được dùng để định ra chỗ ở của một người nào đó.

Các hoá đơn tiện ích (điện, nước, gas)

Bên cạnh việc chứng thực về nơi cư trú, những câu hỏi với các công ty tiện ích cũng thường tiết lộ những tài khoản chưa hề biết trước đây, những giao dịch tài chính hay sự hiện diện của những tông phạm khác có thể đang trả tiền cho các dịch vụ. Theo cách thức tương tự, trường hợp của nhà cung cấp internet và điện thoại cũng có thể dẫn đến việc xác định ra những người thuộc diện cần chú ý và các tông phạm khác.

Thẻ dành cho khách hàng trung thành

Một chiếc thẻ hội viên của người thường xuyên di chuyển bằng máy bay như One World, Star Alliance hay Sky Team, hay thẻ khách hàng trung thành của chuỗi khách sạn từ Hilton, Starwood hay Khách sạn Marriott có thể cung cấp rất nhiều thông tin. Những thông tin này gồm: hồ sơ khách hàng như tên tuổi, địa chỉ, email và số điện thoại di động và các chi tiết tài khoản ngân hàng/thẻ tín dụng được dùng để trả cho các dịch vụ. Chi tiết của các chuyến bay đã đi, những khách sạn đã ở và ai đã đi cùng với họ trong những lúc này cũng đều có sẵn.

Gợi ý

Nghi can của quý vị có thể cất giấu tiền bạc dưới tên của một thành viên trong gia đình hay người thân cận và người làm chung trong doanh nghiệp. Bảo đảm sự tìm kiếm của quý vị bao gồm cả những người này là những người có thể thay mặt cho nghi can của quý vị giữ hay di chuyển đồng tiền.

5.3 Thu thập thông tin và bằng chứng

Cách thức tốt nhất để thiết lập một cuộc điều tra tài chính song hành như là một phần của cuộc điều tra toàn bộ về nạn buôn người. Việc điều hợp giữa các chuyên viên điều tra, FIU và công tố viên sẽ mang đến những giá trị phụ thêm cho cuộc điều tra hình sự về tội buôn người và cũng sẽ giúp quốc gia của quý vị đáp ứng được các tiêu chuẩn quốc tế về chống rửa tiền.

Gợi ý

Triển khai một **cuộc điều tra tài chính tích cực song hành** phối hợp với cuộc điều tra của quý vị đối với tất cả các tội phạm buôn người. Bằng chứng quý vị thu thập được có thể giúp chứng minh tội phạm thuộc tính, và cũng có thể xác nhận một tội phạm rửa tiền riêng rẽ khác.

Điều này có thể đạt được bằng cách bao gồm một **danh sách kiểm tra điều tra tài chính** trong khuôn khổ thể thức hoạt động tiêu chuẩn của quý vị cho một cuộc điều tra.

Gợi ý

Bảo đảm câu trả lời của quý vị quy tụ những **hiểu biết chuyên môn của các cơ quan** (các nhà điều tra, FIU, và các công tố viên) để bảo đảm tội phạm được điều tra toàn diện.

Thông tin có thể thu được từ những nguồn mở hay nguồn đóng, chẳng hạn như internet và hồ sơ đăng bạ công ty hay đất đai (mở) và các cơ sở tài chính hay hồ sơ thuế (đóng).

Trong tất cả mọi trường hợp, khi tiếp cận thông tin, các chuyên viên điều tra tài chính thường hoạt động trong phạm vi khung pháp lý trong nước và có thể biện minh rằng những cuộc điều tra như vậy là đúng mức, hợp pháp, có trách nhiệm và cần thiết đối với cuộc điều tra đang được tiến hành. Đây là những điểm quan trọng để chứng minh vì các chuyên viên điều tra có những quyền hạn xâm phạm cho phép họ có thể vượt qua được tính bảo mật của khách hàng và vi phạm quyền bảo vệ sự riêng tư cơ bản của con người. Những kiểm tra chặt chẽ và những điều kiện tiếp cận phải được duy trì vào mọi lúc.

Gợi ý: Bảo đảm quý vị chứng minh được cuộc điều tra của mình là:

- **Đúng mức**
 - Hành động có tương xứng với mối đe dọa hay không?
 - Có phương thức nào ít xâm phạm hơn để đạt được mục tiêu hay không?
- **Hợp pháp**
 - Có cơ sở pháp lý nào cho hành động này hay không?
 - Hành động có phù hợp với các nghĩa vụ pháp lý kể cả nhân quyền, sự riêng tư, dữ liệu bảo vệ và đòi hỏi của tính bảo mật?
- **Có trách nhiệm**
 - Các quyết định có trách nhiệm hay không?
- **Cần thiết**
 - Hành động có cần thiết hay không?
 - Liệu thông tin có giá trị đáng kể đối với cuộc điều tra hay không?

Việc sử dụng hiệu quả hệ thống quản lý vụ việc, bất kể cơ bản như thế nào, đều mang tính thiết yếu trong một cuộc điều tra tài chánh. Thông thường khối lượng thông tin nhận được sẽ rất lớn. Một hồ sơ rõ ràng về những gì thu thập được và từ đâu sẽ giúp loại bỏ những khó khăn về sau này trong cuộc điều tra hay buổi xét xử. Việc có được một vài loại hồ sơ chính sách hay quyết định cũng sẽ có ích khi được yêu cầu trình bày lại sau này rằng tại sao những hành động xâm phạm nào đó đã được thực hiện.

CẢNH BÁO

Nhiều vụ việc đã bị thất bại vì quản lý tài liệu không tốt do không có khả năng chứng minh căn bản pháp lý của việc tịch thu hay chuỗi lưu ký tài liệu bị tịch thu từ khi nào và ở đâu.

Gợi ý

Việc sử dụng hệ thống quản lý vụ việc để truy nguyên thông tin tài chánh mà quý vị thu thập được thông qua cuộc điều tra của mình.

Gợi ý

Bảo đảm các tài liệu quý vị thu giữ được dán nhãn từng thứ và ghi nhận trong hồ sơ thu giữ tài sản và giữ ở một chỗ an toàn với chuỗi lưu ký được vào sổ.

5.4 Trường hợp nghiên cứu

Mae Ja Kim bị kết án ở Úc về tội rửa tiền và sống bằng tiền thu được từ nghề mãi dâm

Mae Ja Kim sống một cuộc sống xa hoa trên một phần thu nhập của hơn 100 các cô gái hành nghề mãi dâm mà bà này tuyển được từ Đông Nam Á và đưa đến Melbourne, Úc Đại Lợi với lời hứa hẹn lương bổng và điều kiện làm việc tốt. Bà này không có giấy phép hoạt động kinh doanh mãi dâm hay được quyền lấy bất kỳ khoản thu nhập nào, thế nhưng bà ta vẫn làm. Những ‘người giám sát’ không có giấy phép được Kim chỉ định để giám sát các cô gái mãi dâm và Kim có những buổi họp với họ, thảo luận về cách tối đa hoá khối lượng công việc các cô gái phải làm và sẽ phạt tiền những ai làm dưới mức. Bà ta đã sử dụng 12 điện thoại di động với tên giả vào thời điểm bị cảnh sát điều tra. Những đồng phạm của Kim đã giúp đỡ bà ta điều hành các hoạt động hằng ngày liên quan đến các cô gái mãi dâm như thu tiền kiếm được của các cô và sắp xếp lịch phân công. Việc phân tích các tóm tắt trả tiền cho nhân viên đã cung cấp các cơ sở để tính toán Kim đã kiếm được bao nhiêu tiền từ tội phạm và dẫn đến kết quả bà ta bị phạt một khoản tiền là 2.509.000 Úc kim.

Bằng cách ‘theo dõi dòng tiền’, các chuyên viên điều tra đã có thể cho thấy là Kim đã trực tiếp can dự vào việc quản lý nhà thổ và buôn người để làm việc cho nhà thổ. Lợi nhuận từ những tội phạm này cũng như lối sống xa hoa của bà ta đã bị truy dấu. Bà Kim sở hữu ba căn hộ và một căn nhà ở Melbourne và nhiều xe sang trọng gồm một chiếc Audi 6, Mercedes Benz E500 và một chiếc Grand Jeep Cherokee. Những yếu tố chính mang đến sự thành công của vụ án là việc tái tạo lại các ‘ghi chú’ của bà ta cho thấy số tiền trả cho mỗi cô gái căn cứ trên số khách hàng mà cô này đã tiếp, và sự hợp tác giữa các cơ quan chấp pháp của Úc.

Các hình ảnh chụp được ở căn hộ sang trọng của Kim ở Southbank vào thời điểm bà này bị bắt giữ hồi năm 2013 cho thấy trong nhà chứa nhiều dãy các lọ nước hoa, các giá đựng những đôi giày xa xỉ, túi xách hàng hiệu và hai két sắt.

Trong số lợi nhuận 2,5 triệu từ tội phạm của bà ta, các chuyên viên điều tra về tài chánh có thể cho thấy là Kim đã tiêu xài 202.000 đô-la vào các sản phẩm của Prada, 115.000 đô-la hàng Gucci và 24.000 đô-la hàng Hermes. Tất cả những lợi nhuận này và tài sản bao gồm các căn hộ, nhà, xe cộ tất cả đều bị tạm giữ và cuối cùng bị tịch thu theo *Đạo luật Tài sản từ Tội phạm 2002 của Úc*.

Phần 6: Hợp tác quốc tế

Ghi chú: phần này không nhằm mục đích đi vào chi tiết về cách thức thực hiện hợp tác quốc tế, ghi nhận nhiều tài liệu hiện có về đề tài này. Nó chỉ chú trọng vào cách thức tốt nhất để sử dụng cơ chế hợp tác quốc tế để hỗ trợ một cuộc điều tra tài chính.

6.1 Tại sao hợp tác quốc tế lại quan trọng?

Những cơ chế hợp tác chống tội phạm quốc tế hiệu quả là một công cụ thiết yếu để đối phó tội phạm xuyên quốc gia, và là đặc điểm chính của một hệ thống chống rửa tiền hiệu quả. Những lý do chính mà sự hợp tác quốc tế thường đòi hỏi để hỗ trợ cho một cuộc điều tra tài chính là:

- thu thập **bằng chứng** từ một thẩm quyền tài phán khác để trợ giúp cuộc điều tra tài chính, và
- xác định, ngăn giữ, tịch thu và hoàn trả **tài sản từ tội phạm** và/hoặc **công cụ phạm tội** và/hoặc tài sản để hoàn trả hoặc bồi thường.

6.2 Các hình thức hợp tác quốc tế thường được sử dụng để hỗ trợ các cuộc điều tra tài chính

Những cơ chế không chính thức rất hữu ích để giúp các viên chức thiết lập sự kết nối đồng đẳng để thu thập thông tin xuyên qua biên giới quốc tế. Sự hợp tác không chính thức có thể có lợi trước khi có các yêu cầu tương trợ chính thức. Những cơ chế hợp tác không chính thức gồm:

- **Kênh cơ quan với cơ quan** (việc này có thể gồm mạng lưới cảnh sát với cảnh sát hay FIU với FIU)
- **Kênh Interpol** (việc này sẽ gồm ban hành các thông báo để tìm ra một người nào đó để truy vết các hoạt động tài chính của người này)
- **Biên bản Ghi nhớ hay các thoả thuận tương tự**, và
- **Các mạng lưới không chính thức** về chống rửa tiền và thu hồi tài sản.
 - Những cơ chế không chính thức này có thể bao gồm mạng lưới thu hồi tài sản như Mạng lưới Liên Cơ quan Thu hồi Tài sản Vùng Á châu Thái Bình Dương (ARIN-AP), Cảnh sát với Cảnh sát (Các trạm Liên lạc Cảnh sát Ngoại quốc/tù viên pháp lý) và cơ chế FIU với FIU (Trang web Egmont Secure).

Gợi ý

Khuyến khích quốc gia của quý vị gia nhập Mạng lưới Liên Cơ quan Thu hồi Tài sản Vùng Á châu Thái Bình Dương (ARIN-AP) nếu như quốc gia của quý vị chưa là thành viên. ARIN-AP là một mạng lưới không chính thức của những thực hành viên trợ giúp cho các nỗ lực của các thành viên, ở mức độ đa cơ quan, để tước đi các lợi nhuận bất hợp pháp của bọn tội phạm.

Việc gia nhập ARIN-AP không phải trả phí tổn chi cả. Gia nhập làm hội viên là tự nguyện và không bắt buộc các quốc gia phải cung cấp thông tin hay đáp ứng các yêu cầu.

Các thông tin có tại trang mạng www.arin-ap.org/main.do

Tương trợ Pháp lý là phương thức chính để thỉnh cầu sự hợp tác chính thức giữa các Chính phủ để **thu thập bằng chứng từ một thẩm quyền tài phán khác**. Tương trợ Pháp lý được yêu cầu khi không thể có được những trợ giúp bằng các phương tiện không chính thức, thí dụ, khi sự giúp đỡ đòi hỏi việc sử dụng các phương tiện cưỡng chế, khi mà các bằng chứng tìm kiếm sẽ được sử dụng trước toà hay khi quốc gia khác cần yêu cầu Tương trợ Pháp lý.

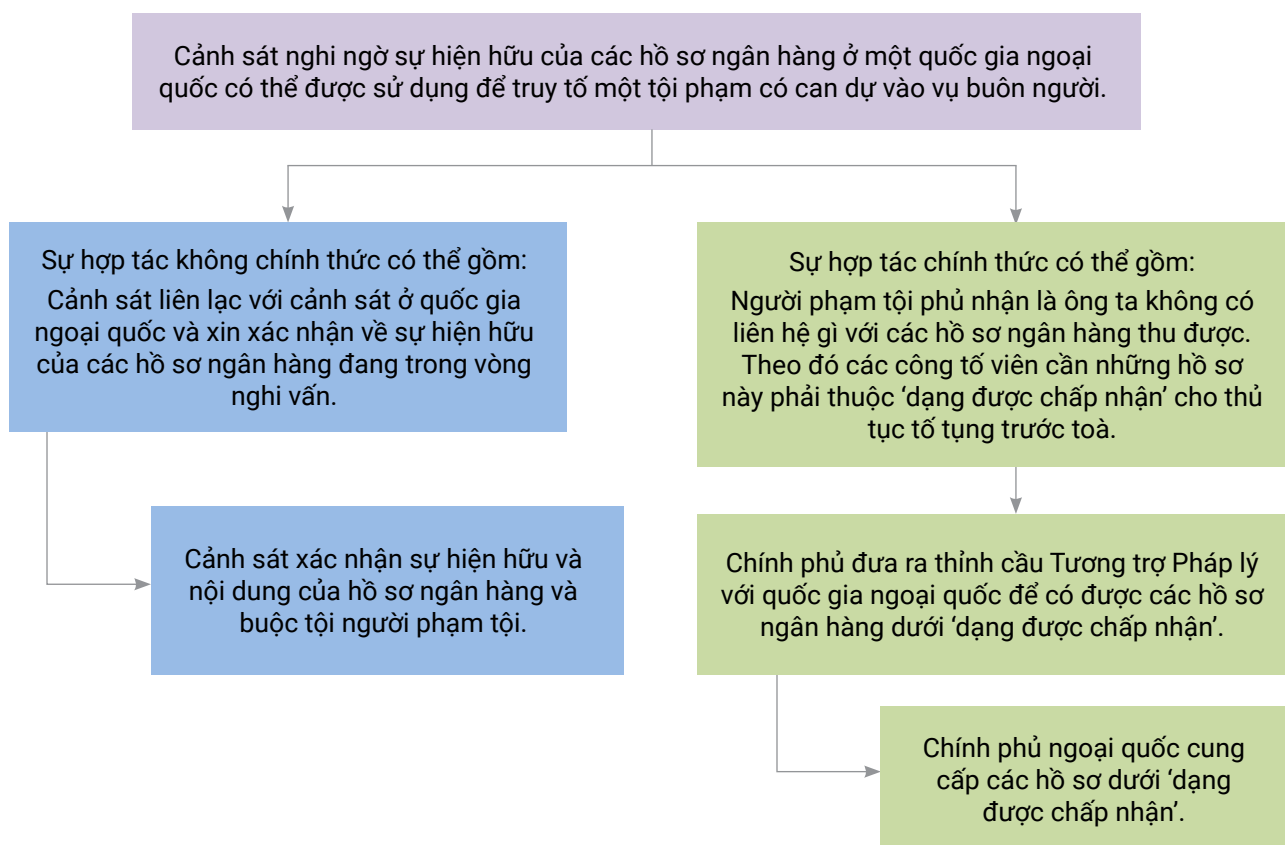
Việc dẫn độ có thể cần thiết để **đưa tội phạm về lại một thẩm quyền tài phán** để bị truy tố hình sự hay để thi hành một bản án hình sự liên quan đến một tội phạm có thể dẫn độ được. Yêu cầu dẫn độ có thể có ích để hỗ trợ một cuộc điều tra tài chánh nhằm mục đích truy ra dấu vết của tài sản. Các hình thức hợp tác quốc tế khác bao gồm chuyển giao tù nhân đã bị kết án, hợp tác sử dụng các kỹ thuật điều tra đặc biệt và điều tra hỗn hợp.

6.3 Các cân nhắc quan trọng

Các cân nhắc chính yếu trong việc thực hiện hợp tác quốc tế để hỗ trợ cho cuộc điều tra của quý vị gồm:

- Sử dụng các cơ chế không chính thức cho các cuộc thẩm tra sơ khởi để xác định xem có bằng chứng, người phạm tội, nạn nhân hay tài sản của việc buôn người đang ở một quốc gia khác hay không.
- Tham khảo sớm trong cuộc điều tra của quý vị với Chính quyền Trung ương về hợp tác quốc tế, FIU, và các công tố viên để hiểu các kênh chia sẻ thông tin chính thức và không chính thức có sẵn.
- Liên lạc sớm với đối tác ở quốc gia khác. Việc này có thể giúp xác minh liệu các thông tin có thể được cung cấp qua mạng lưới không chính thức, hay phải cần đến Tương trợ Pháp lý. Nó cũng có thể giúp xác định ra bất kỳ vấn đề pháp lý nào có thể phát sinh, và để xác minh những yêu cầu cho việc thỉnh cầu Tương trợ Pháp lý.
- Nếu cần Tương trợ Pháp lý:
 - Xác minh đòi hỏi của quốc gia quý vị đang yêu cầu thông tin từ họ.
 - Nói rõ những gì quý vị muốn đạt được và đề ra những bước quý vị sẽ theo để đạt được điều này.
 - Việc này có thể gồm xác định tài sản, thiết lập quyền sở hữu lợi nhuận, chứng minh tội phạm thuộc tính và xin ngăn giữ, tịch thu và hoàn trả tài sản về đúng cố quốc.
 - Bảo đảm yêu cầu của quý vị đầy đủ và bao gồm tất cả các thông tin và tài liệu mà quốc gia được yêu cầu đòi hỏi.
 - Trình bày rõ ràng về định dạng bằng chứng sẽ được cung cấp như thế nào.
 - Cung cấp khung thời gian thực tế để tuân thủ yêu cầu của quý vị (thảo luận trước với bên nhận).
 - Nếu quý vị đang xin lệnh ngăn giữ hay tịch thu được đăng ký ở một quốc gia ngoại quốc, hãy bảo đảm lệnh của quý vị đáp ứng các yêu cầu của hệ thống luật pháp của quốc gia ngoại quốc này.
- Hãy biết rõ về khung pháp lý về việc tịch thu ở quốc gia ngoại quốc mà quý vị đang liên hệ và khả năng họ chia sẻ tài sản tịch thu được.

Thí dụ về việc sử dụng hợp tác quốc tế cho một cuộc điều tra tài chính trong một vụ buôn người:

Gợi ý

Tham khảo với Chính quyền Trung ương, các công tố viên và FIU của quý vị trong thời gian đầu của cuộc điều tra.

Gợi ý

Sử dụng kênh chia sẻ thông tin không chính thức để xin được tiếp cận thông tin **ngay từ buổi đầu** của cuộc điều tra để tiếp cận thông tin, xác minh loại thông tin có thể có sẵn, xác nhận cách tốt nhất để thu thập các thông tin liên quan bổ sung và nhắm kỹ hơn vào bất kỳ yêu cầu xin thông tin chính thức nào.

Phần 7: Các phương thức trả tiền mới

Các công nghệ mới đem đến những cách thức tiềm năng để trả tiền dễ hơn và hiệu quả hơn trên toàn khắp thế giới. Những tiến bộ này cũng gây ra nguy cơ rửa tiền, bao gồm việc ẩn danh an toàn hơn so với phương thức trả tiền không bằng tiền mặt truyền thống. Các giao dịch sử dụng công nghệ mới thường nằm bên ngoài hệ thống tài chính được quy định, có thể hoạt động xuyên qua nhiều quốc gia và có thể bị kiểm soát ở những mức độ khác nhau. Vì lý do này, điều quan trọng đối với những nhà đề ra chính sách và các nhân viên điều tra là họ phải biết cách thức chúng hoạt động như thế nào và chúng có thể được các thành phần tội phạm sử dụng ra sao. Những phương thức trả tiền phổ biến sử dụng công nghệ mới gồm:

Thẻ thông minh (thẻ có chứa giá trị)

Là một thẻ nhựa trông giống như một thẻ tín dụng với một miếng chip nhỏ có thể được sử dụng để trả tiền mặt, cho phép quá trình trả tiền không dính líu đến việc mua một món hàng vào lại tài khoản ngân hàng – thí dụ thẻ nạp tiền trước có thể được nạp thêm tiền mặt đến một giá trị tối đa, được coi như là tiền mặt nếu không đăng ký trực tuyến, có thể được sử dụng để rút tiền ở các cây máy rút tiền tự động (ATM) và cho một số trường hợp mua hàng qua mạng hay tại cửa tiệm và không nối kết với một tài khoản ngân hàng nào.

Trả tiền bằng PayPal

Một 'chiếc ví kỹ thuật số' trên mạng chuyển tiền từ thẻ tín dụng hay thẻ ghi nợ, tài khoản ngân hàng và/hay tài khoản PayPal của khách hàng vào tài khoản của người sử dụng PayPal khác, cho phép người mua và người bán gửi và nhận các khoản tiền trả trực tuyến, bằng các thiết bị di động hay trong cửa tiệm (tại vài quốc gia).

Đồng tiền ảo (thí dụ bitcoin)

Tiền ảo hoạt động bên ngoài hệ thống ngân hàng. Các giao dịch diễn ra trực tiếp giữa người sử dụng, mà người sử dụng không cần phải chia sẻ thông tin xác minh. Nó cho phép các giao dịch ẩn danh được bảo vệ bởi các mật mã an ninh phức tạp. Không có chính quyền trung ương nào tạo ra các đơn vị tiền tệ hay giao dịch xác minh.

Trả tiền bằng điện thoại di động

Phương thức trả tiền bằng điện thoại di động khi một công ty điện thoại hành động như một trung gian trả tiền để ủy quyền, xác minh, và thanh toán một khoản tiền trả. Những việc này phổ biến ở những nơi mà việc sử dụng các dịch vụ ngân hàng truyền thống không có hay bị hạn chế. Trong những lần trả tiền này, số tiền được chuyển đi có thể bị tính phí hay trả trước cho tài khoản điện thoại hay giá trị có thể được lưu giữ trên thẻ SIM. Những tiến bộ đối với điện thoại di động và công nghệ thiết bị thông minh đã mang đến khả năng trả tiền qua việc nhận dạng qua tần số vô tuyến (radio frequency identification - RFID), kết nối cận trường (near field communication - NFC) hay các công nghệ tương tự mà không cần sử dụng thẻ hay chuyển ngân qua ngân hàng truyền thống. Trả tiền qua Apple và Google là những điển hình của công nghệ này.

Giao dịch ngân hàng qua Internet và các chọn lựa trả tiền

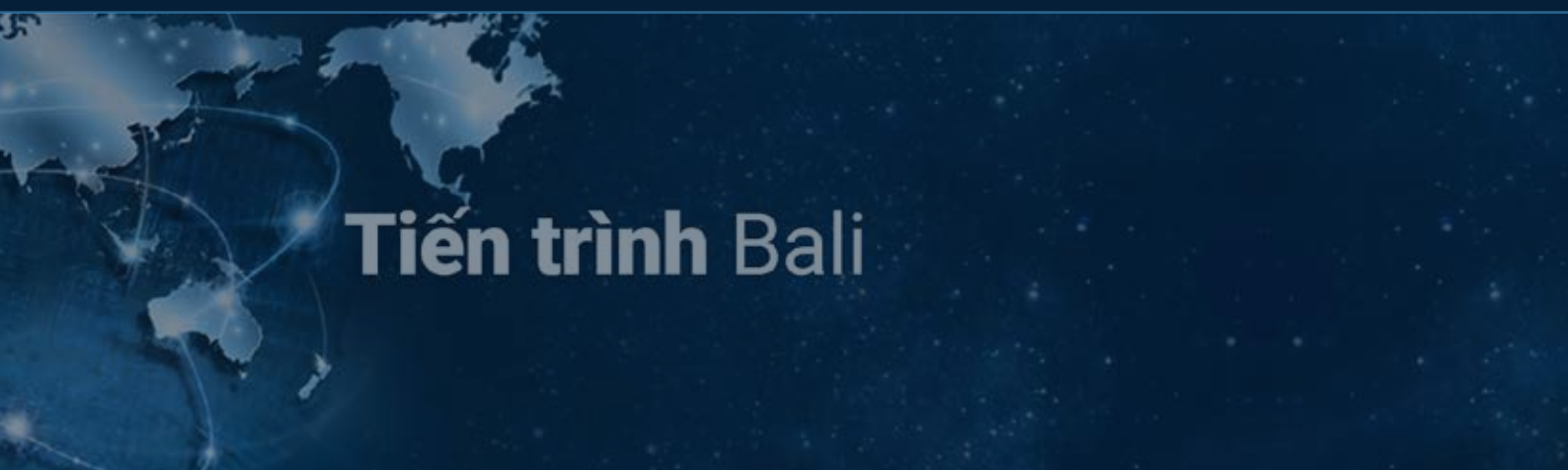
Sự tiến bộ của Internet đã dẫn đến sự gia tăng các dịch vụ trả tiền nhờ vào Internet để chuyển các ngân khoản đến hay đi từ một tài khoản ngân hàng hay từ một dịch vụ trả tiền bởi các cơ sở không phải là ngân hàng hoạt động độc quyền trên Internet. Những dịch vụ này gia tăng nguy cơ máy vi tính hay các thiết bị thông minh được sử dụng để trả tiền bằng thẻ tín dụng hay các tài khoản được mở ra ở các quốc gia có sự tuân thủ kém đối với hoạt động thẩm tra khách hàng (customer due diligence - CDD) và các nghĩa vụ biết rõ khách hàng (KYC).

Gợi ý

Hãy biết về các loại công nghệ có sẵn để chuyển ngân. Liên lạc với FIU của quý vị để được cố vấn về việc điều tra những phương thức trả tiền này.

Phần 8: Tóm tắt các gợi ý

- ✓ Thiết lập các luật lệ chống rửa tiền toàn diện.
- ✓ Bảo đảm tội rửa tiền và tội phạm thuộc tính có thể được truy tố riêng rẽ.
- ✓ Thiết lập việc tịch thu khi không có kết án.
- ✓ Áp dụng những biện pháp tích cực để bảo đảm các cuộc điều tra tài chính song hành trở thành một công việc thường lệ của tất cả mọi cuộc thẩm tra chấp pháp liên quan đến tội phạm có lợi về tài chính bao gồm tội buôn người.
- ✓ Thu thập thống kê về tài sản thu hồi được và sử dụng tội rửa tiền để phá vỡ mạng lưới buôn người. Cân nhắc bao gồm những điều này như các dấu chỉ hành động trong việc đối phó của quốc gia quý vị đối với các vụ buôn người.
- ✓ Đưa ra những chứng minh hỗ trợ ở cấp cao chấp nhận phương thức 'theo dõi dòng tiền' trong các cuộc điều tra về nạn buôn người để khuyến khích mọi cấp trong tổ chức của quý vị áp dụng.
- ✓ Bảo đảm khung pháp lý nội bộ quốc gia của quý vị bao gồm phạm vi rộng nhất của Tương trợ Pháp lý trong các vụ rửa tiền, và tội rửa tiền này là tội phạm có thể dẫn độ được theo các luật lệ trong quốc gia của quý vị.
- ✓ Bảo đảm những đáp ứng của quý vị quy tụ các kiến thức chuyên môn của tất cả các cơ quan hữu quan (các chuyên viên điều tra, FIU và các công tố viên) lại với nhau để bảo đảm tội phạm được điều tra đầy đủ.
- ✓ Sử dụng hệ thống quản lý vụ việc để truy ra các thông tin tài chính mà quý vị đã thu thập được trong suốt quá trình điều tra.
- ✓ Bảo đảm quý vị cân nhắc các yêu cầu pháp lý mà quý vị sẽ phải tuân theo để thu thập thông tin (thí dụ như nhân quyền, sự riêng tư, bảo vệ các dữ liệu và các yêu cầu bảo mật).
- ✓ Sử dụng sớm mạng lưới chia sẻ thông tin không chính thức trong cuộc điều tra của quý vị. Sử dụng mạng lưới chia sẻ thông tin tài chính. Khuyến khích quốc gia của quý vị gia nhập Mạng lưới Liên cơ quan Thu hồi Tài sản-Á châu Thái Bình Dương (ARIN-AP) nếu chưa là thành viên.
- ✓ Tham gia sớm với FIU và Chính quyền Trung Ương trong cuộc điều tra của quý vị.
- ✓ Hiểu biết về nhiều công nghệ mới có sẵn để chuyển ngân. Liên lạc FIU của quý vị để được cố vấn về việc điều tra những phương thức trả tiền này.

Tiến trình Bali

Tiến trình Bali

về Đưa Người Di cư trái phép, Nạn Buôn người và
Tội phạm Xuyên quốc gia Liên quan